

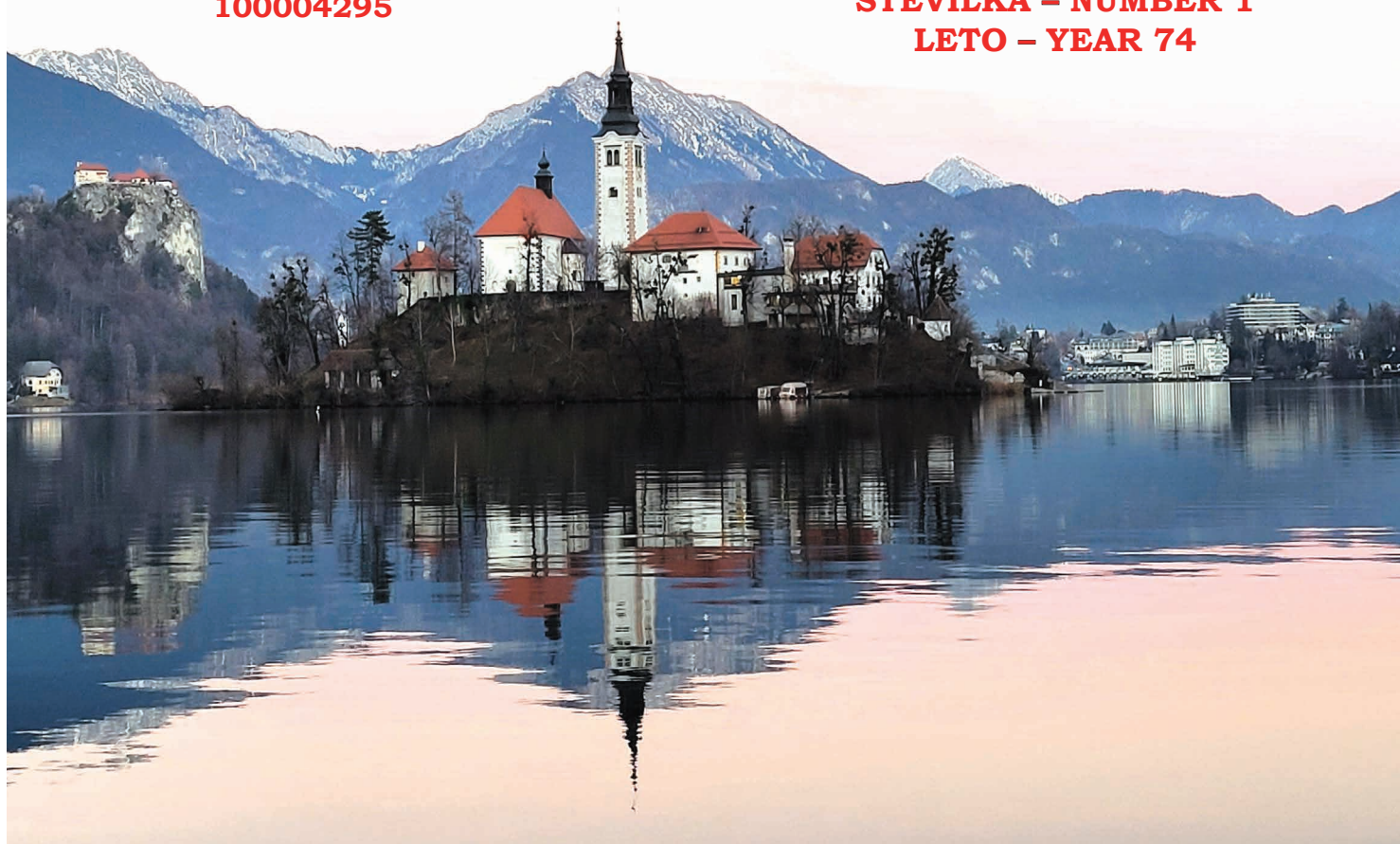
Misli

Thoughts

**Print post publication number
100004295**

**JANUAR-FEBRUAR 2025
ŠTEVILKA – NUMBER 1
LETO – YEAR 74**

Misli januar-februar 2025

Vsebina:

- 3 Dragi in spoštovani rojaki
- 5 Vaši darovi
- 6 Izpod Triglava
- 12 Slovenski misijon Adelaide
- 18 Polovinke
- 22 Slovenski misijon Melbourne
- 32 P. Pavle Jakop: Pridi in se znova utelesi med nami
- 33 Slovenski misijon Sydney
- 40 Fran Erjavec
- 42 Iz Kraljčine dežele
- 43 Happy 100th birthday
- 44 Danijela Hliš: Božič
- 45 Triglav Mounties
- 46 Lojze Krakar: Misel na mladost
- 47 Razmišljanja – Cilka Žagar

ZDRAVA, O NEBES KRALJICA

Zdrava, o nebes kraljica,
zdrava, angelov Gospa.
Zdrava, korenina,
zdrava, vrata,
iz tebe svetu luč je
prisijala.
O, veseli se, Devica
slavna,
nad vse krasna,
bodi zdrava, o prelepa,
prosi za nas Kristusa.

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Avstralsko tihožitje
(foto: p. SP)

Spodaj: Blejski otok v
prednovoletnem popoldnevu
(foto: Brigita Hernec)

Dragi in spoštovani rojaki!

V knjigi našega življenja smo obrnili list. Začeli bomo pisati novo poglavje. Stopili smo v leto 2025. Pod roko mi je prišel tale zapis: »Kaj današnji človek potrebuje? Današnji človek potrebuje: človeka, ki ima čas; uho, ki zna poslušati; oko, ki zna videti; srce, ki je sposobno čutiti in sprejeti bližnjega; usta, ki znajo molčati in spregovoriti v pravem trenutku; roke, ki znajo pravično, pošteno deliti in pokazati nežnost, kadar je potrebno; srce, ki moli in daruje trpljenje ter stisko bližnjega Bogu v tišini in predanosti.« Sebi in vsem vam, ki to berete, želim, da bi nekaj tega skušali udejanjati v letu, ki je pred nami.

Rad bi se vam zahvalil za vaše sodelovanje pri oblikovanju *Misli* in se tudi v bodoče priporočam. Naša revija *Misli* začenja 74. leto izhajanja. *Misli* bodo tudi v letošnjem letu izšle v šestih številkah kot dvomesečna revija. Naročnina za leto 2025 ostaja 60 \$, letalsko po svetu 120 \$. Posebno bi se rad zahvalil vsem, ki redno poravnate naročnino za tekoče leto in darujete v Bernardov sklad.

Za nami so prazniki, ki so po svoji vsebini zares močni in bogati. Mnogi ste ob njih doživljali posebno milino, posebno toplino in posebno moč nebes. Božič je zares praznik, ko se Bog sklanja k nam in našemu življenju. Eden izmed svetnikov je prav božič imenoval *upognjena Božja ljubezen*, torej ljubezen, ki se upogne do čisto zadnjega vlakna človeškega bitja.

Kristjani, pa tudi mnogi neverujoči, z božičnim praznikom povezujemo veliko lepih spominov in pristrčnih čustev, ki so nam sveta. Kdo od nas se ne spomni svojega otroštva. Doživetij, kako smo kadili po svojih domovih, kako smo molili rožni venec, postavljali jaslice, kako smo se ob večerih ustavljali ob njih, se med seboj pogovarjali, se začutili kot ljudje, ki smo ljubljene in pomembni drug drugemu. Kdo ne pozna božičnega občutja? Kdo ne pozna občutja tega nebeškega veselja, ki se razlega po božičnem prazniku? To so spomini na otroštvo, na dom, na starše, brate in sestre, ki jih morda danes ni več. Mnogim se utrne solza, ko se spominja svojih najdražjih in z njimi povezanih praznikov, solza žalosti in tudi solza veselja. Zato so ta dan besede neustrezne in pravzaprav tudi nezadostne, da bi izrazili vsaj delček vsega, kar smo doživeli – radost, srečo in veselje ob Jezusovem prihodu.

Po drugi strani pa smo tudi v nevarnosti, da bi se naš božič skrčil samo na lepa čustva, na neko idilo ali, kar je še slabše, da bi božiču nadelo samo zunanji blišč.

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Tehnični urednik (Production Editor) in računalniška postavitev:** p. David Šrumpf OFM, Kew | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. David Šrumpf OFM, p. Darko Žnidaršič OFM, Florjan Auser, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Martha Magajna, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address):** MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | **Tel.: 03 9853 7787** | **E-mail:** slomission.misli@gmail.com | **Naročnina za 2025** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew:** MISLI, BSB: 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišтво** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor | **Tisk (Printing):** Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne. **Misli na spletu:** Florjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. Tam kliknite na MISLI. | **ISSN 1443-8364**

Zadnja leta lahko z žalostjo opazujemo, da se božiča vedno bolj pollaščata porabništvo in preračunljivost. Mislím, da bi bilo dobro, vsaj pri nas, kristjanih, ohranjati pravo vsebino božiča – da Bog prihaja in se upogiba k nam –, ne pa samo zunanjšega leska. Prav škoda bi bilo, če bi ostali samo pri lupini ali zunanosti.

Ob božiču bi bilo dobro, da nas napolnjuje zavest, da smo zares obdarjeni. Dar, ki smo ga prejeli, pa ni karkoli. Dar, ki smo ga prejeli, je Bog sam, v vsej svoji žlahtnosti in neprecenljivosti. Ljubezen je torej prisilila Boga, da se nam je dal v tem preprostem, krhkem, otroškem človeškem bitju. Jezus je tako postal dar za ljudi. Celo tisti, ki v Jezusu ne vidijo učlovečenega

Boga in Odrešenika, večinoma priznavajo, da je ta človek notranje obogatil in oplemenitil vse rodove. Priznavajo, da je ta človek obrnil tok zgodovine in jo napolnil z vsebino, ki je ljudje prej niso poznali.

V cerkvi velikokrat molimo, pa se tega morda niti ne zavedamo, da je Jezus *luč od luči, pravi Bog od pravega Boga*, da je *rojen, ne ustvarjen*. Čudež božičnega praznika je, da nam je Bog v Jezusu razkril in razgrnil svoj obraz. Zato danes vemo kakšen je Jezus. Jezus ni energija, ni duhovna sila, ni ezoterično bitje, za katerega ne bi vedeli, kakšno je videti. Jezus ima obraz, predvsem pa ima človeško in usmiljeno srce. Za nas se zanima, pomembni smo mu, za nas je tukaj in hoče se nam dati. Zato še kako držijo besede Franceta Prešerna v Krstu pri Savici, da *pravi Bog se kliče Bog ljubezni*. Ne Bog smrti, ampak Bog ljubezni. Ko doživiš in začutiš, da ti je podarjen Bog, da ti je ob njem podarjeno vse, si najbolj srečen človek na svetu, kljub temu, da te pestijo težave, skrbi, razočaranja in tegobe današnjega časa. Ta Bog, dragi bralci, je prišel med nas, je z nami in želi z nami tudi ostati.

Kako je nastal božični praznik? V rimskem cesarstvu so v času zimskega obrata ali solsticija, ko sonce začne spet pridobivati svojo moč, praznovali poganski praznik – rojstni dan nepremagljivega sonca. Kristjani so ta praznik pokristjanili, ga oplemenitili z Jezusovo vsebino in v Jezusu gledali to nepremagljivo sonce in v otroku iz Betlehema to neugasljivo luč.

Dragi ljudje dobre volje. Vsakemu izmed Vas želim, da ne bi nikoli nehal gledati v to nepremagljivo sonce, da se ne bi nikoli naveličal gledati v svetlobo tega, ki prihaja med nas in se nas dotika z žarki svoje navzočnosti. Naj vam pri tem pomaga že objavljeni recept, ki pa je še vedno (in zmeraj) aktualen:

»Vzemi 12 mesecev, jih skrbno očisti zagrenjenosti, zavisti, dlakocepstva in strahu, ter razdeli vsak mesec na 30 ali 31 delov tako, da bo vse skupaj zneslo natanko eno leto. Vsak dan posebej naj bo pripravljen iz enega dela truda ter dveh delov dobre volje in humorja. Dodaj k vsemu temu tri zvrhane jedilne žlice optimizma, eno čajno žličko strpnosti, zrnce ironije in ščepec taktnosti. Dobljeno maso potem bogato prelij z ljubeznijo. Pripravljeno jed okrasí še s šopki drobnih pozornosti, in jo vsak dan serviraj z vedrino.«

Verjetno bodo prišli dnevi v letu 2025, ko vseh sestavin recepta ne bo mogoče do potankosti upoštevati, pa vseeno spodbujam sebe, in tudi Vas, da se potrudimo po svojih najboljših močeh.

p. Simon Peter Berlec

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 1000 \$: N/N. 200 \$: Štefan Žalik. 190 \$: Josef Krušec. 90 \$: Maria Rede, A. in A. Novak. 80 \$: Janez Robar. 60 \$: I. Zadnik, Franc Verko, Tania Ninkovič. 50 \$: Mihelca Šušteršič, Tatiana Tee, Tony Lenko, Ivan Legiša. 40 \$: Francis Butinar, F. in M. Tomažin, Hilda Leščešen, Štefka Šoba, Janez in Marija Rotar, F. Kampos, M. in N. Stukelj, Matilda Kovačič, F. in G. Ratej, Aleksander Slavec, Rezika Fekonja, J. in M. Celhar, Aldo Karlovič, Vinko Erjavec, Milka Tomažič, Anton in Elizabeta Kociper, Vilma Kobal, Marija Gomboc, Stanko in Marija Kolar, Danica Marinč, Ivanka Bajt, Draga Vadjal, Jožica Paddle-Ledinek, Lojze in Anica Dominko, Ivanka Tomšič. 30 \$: Ana Horvat, Vlado Vodnik, Branko Repolusk, Ivanka Gosar, Majda Grilj, Peter in Maria Cesar, Emilija Kuzma, Srečko in Majda Brožič. 25 \$: Julijana Erzetič. 20 \$: Ivanka Markovski, Lojzka Vučko, Olga Dobrovšak, L. in D. Barba, F. Ploy, I. in H. Zver, Jurij Bogdan, Fani Maver, Anton Brumen, J. in M. Blatnik, Branka Iskra, Angelca Lečnik, Sabina Čulek, Jelena Prekodravac, Angelca Dodič, Silva Trček, Anton Šajn, Stanislav Bec, Karlo Rožanc, Emil Fabjančič, Jerica Grželj, Kristina Car. 15 \$: Milica Dular. 10 \$: Jože Krajnc, Lidija Koprek, Vincenc Vrbnjak, Pavla Ogrizek, Janez Jernejčič, Ivan in Sonja Majcen, Malči Rostan, J. in F. Marinič, Gabriela Bugar, Frank Plut, J. in M. Kohek, Afra Trebše, Tone Urbas, Nežika Polajžer, E. in M. Kalčič, Anica Lah, Ivan Rudolf, Mirko in Marija Godec.

ZA MISIJONE: 50 \$: Družina Kociper. **ZA LAČNE:** 100 \$: Antonija Topolovec. 50 \$: Družina Kociper. 40 \$: Branka Iskra.

ZA SLOVENSKE MISIJONARJE: 500 \$: N/N.

ZA PEDRA OPEKO: 300 \$: Milka Brožič. 100 \$: Ana Lapuh. 70 \$: N. N.

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

ODPRTJE SVETEGA LETA V SLOVENIJI

Po odprtju svetega leta na predvečer božiča v Vatikanu, smo na nedeljo Sve-te družine v sveto leto vstopili tudi po škofijah. Najprej sta sveto leto začeli soboška in koprška škofija. Škof Peter Štumpf je med slovesno sveto mašo

govoril o upanju, saj je geslo tega leta: Romarji upanja! Škof Jurij Bizjak pa je v pridigi poudaril, da nas romanje v razne kraje spominja na to, da tu nimamo stalnega bivališča in smo popotniki na zemlji. Romanje so v nekaterih škofijah ob odprtju svetega leta izvedli tudi v živo. V Mariboru so se verniki in duhovniki z nadškofom Alojzijem Cviklom zbrali na dvorišču stolnega župnišča, kjer je potekal prvi del bogoslužja. Zatem so se kot romarji napotili v stolno cerkev, kjer je bila sveta maša. Nadškof Cvikl je v nagovoru spomnil, da je sveto leto dar in priložnost za vsakega od nas, da osebno začutimo vstopanje Boga v naše življenje. V Ljubljani se je slovesnost začela v frančiškanski cerkvi na Prešernovem trgu. Od tam se je razvila mogočna procesija prek Tromostovja v stolnico. Nadškof Stanislav Zore je v središče pridige postavil gotski križ v kapeli sv. Križa. To

je letošnji svetoletni križ, pred katerim bomo vedno znova počastili Božjo ljubezen, se zanjo zahvalili in se pred njim pokesali svojih grehov. Dodal je, da smo vsi na stopnicah, ki vodijo do križa, ne vemo pa, na kateri stopnici smo. V Celju so slovesnost začeli s procesijo iz Marijine cerkve v stolnico, v Novem mestu pa iz frančiškanske cerkve na Kapiteljski hrib, kjer stoji stolnica. Škof Andrej Saje se je osredotočil na evangelij, ki govori o tem, kako sta Marija in Jožef iskala dvanajstletnega v templju. Nista pomišljala in sta šla ter ga iskala. Tudi mi pojdimo v svetem letu na pot in iščimo Gospoda v naših življenjih, je dejal škof Saje.

KARDINAL BOKALIČ IGLIČ V ŽUPNIJI SVOJE MATERE

Na predvečer praznika Brezmadežne, 7. decembra, je nadškof Vinko Bokalič Iglič, ordinarij najstarejše in danes prve škofije v Argentini, uradno nastopil službo papeževega pomočnika. Po umestitvi v kardinala je skupaj s tremi brati in drugimi sorodniki obiskal še domovino svojih staršev. Na soboto,

15. decembra, je vodil slovesnost ob 100. obletnici škofovskega posvečenja svetniškega škofa Janeza Frančiška Gnidovca v cerkvi Srca Jezusovega pri lazaristih na Taboru v Ljubljani. Na tretjo adventno nedeljo pa je maševal v cerkvi Marijinega vnebovzeta na Brdu pri Lukovici, v rojstni župniji svoje matere Pavle Iglič. Sprejem kardinala Vinka, njegovega brata Jožeta – oba sta lazarista, bratov Janeza in Miha, ter nekaterih njunih vnukov z družinami, je bil prisrčen in domač. Mlaji, pritrkavanje, narodne noše, v cerkvi pa praznično petje, venci, pozdravi ... vse to je prevzelo oba brata pri oltarju in druge sorodnike, ki so prišli iz daljne Argentine, nekateri pa iz Mengša, kjer je bil doma oče. Kardinal Vinko Bokalič Iglič se je za sprejem zahvalil takole: »Res smo ganjeni ob tem sprejemu. Tu so naše korenine; tu sta se rodila ata pa mama, v teh krajih. Starši so nas dobili, ko so prišli po vojni v Argentino; tam smo se rodili. Doma smo se naučili, kar smo: dobili smo vero, delavnost, družinsko povezanost, ljubezen do otrok, vzgojo v slovenskem duhu ...« Pri maši je pridigal kardinalov sorodnik Igor Dolinšek. Vinko Bokalič Iglič pa je ob koncu maše povedal, da kardinalski naslov ne sprejema kot nekaj imenitnega, ampak želi biti služabnik, služabnik vse Cerkve, posebno tistih, ki so prizadeti. Srečen je, da zdaj lahko pomaga papežu kot bližnji pomočnik. Na kratko je predstavil tudi nadškofijo Santiago del Estero, ki jo vodi. Po površini je štirikrat večja kot Slovenija. Ima petinštirideset župnij. Pokrajina je precej revna. Izsekali so gozdove in dobili precej zemlje, ki pa ni rodovitna. Poleti je precej vroče, pa malo dežja. Ljudje

so revni in med takimi ljudmi se hitro znajde, saj je po duši misijonar.

KOPRSKA ŠKOFIJA IMA NOVEGA ORDINARIJA

Papež Frančišek je 29. novembra 2024 za novega škofa v Kopru imenoval soboškega škofa Petra Štumpfa. Umeščen bo 1. februarja letos. Njegov predho-

dnik, škof Jurij Bizjak do takrat ostaja administrator koprške škofije in opravlja tekoče posle. Škof Bizjak je namreč 22. februarja 2022 dopolnil 75 let, zato se je v skladu s cerkvenim pravom odpovedal službi. Koprsko škofijo je vodil dvanajst let, pred tem je bil pomožni škof. Škof Štumpf do umestitve ostaja ordinarij v Murski Soboti; tamkajšnjo škofijo je vodil od leta 2009. Predsednik škofovske konference škof Andrej Saje mu je ob imenovanju zaželel, da bi tudi v prihodnje krepil krščansko skupnost ter razvijal lepe odnose med različnimi verstvi in kulturami, ki že stoletja zaznamujejo in bivajo na ozemlju koprške škofije.

LETO BLAŽENIH DRINSKIH MUČENK

Od leta 2011 je 15. december v liturgičnem koledarju kot god blaženih

Drinskih mučenk. Gre za pet sester Družbe Hčera Božje Ljubezni, ki so decembra 1941 v Goraždu v Bosni in Hercegovini pretrpele mučeniško smrt oziroma so jih umorili četniki. Med njimi sta bili Slovenki s. Krizina Bojanc iz Zbur pri Šmarjeti in s. Antonija Fabjan iz Malega Lipja pri Žužemberku. Ker mineva 140 let od rojstva s. Krizine (rojena je bila maja 1885), so v njeni rojstni župniji v cerkvi sv. Marjete na predvečer njihovega godu, 14. decembra, razglasili in vstopili v leto blaženih Drinskih mučenk. Slovesnost je vodil upokojeni novomeški škof Andrej Glavan. Ob tej priložnosti so nad sliko mučenk namestili in izpostavili v češčenje relikvije tretjega reda – gre za znamenje iz njihovega zgorelega samostana v Sarajevu, kjer so bivale. Slovesnosti so se udeležili tudi romarji iz drugih krajev Slovenije in Hrvaške. V letu blaženih Drinskih mučenk, ki je razglašeno za novomeško škofijo in poteka pod geslom Jezus, reši nas!, sestre te skupnosti poudarjajo, da so mučenke velike zagovornice v vseh potrebah, posebno v težkih življenjskih preizkušnjah in nevarnostih.

PREDSEDNICA PIRC MUSAR ŽE DRUGIČ PRI PAPEŽU

Papež Frančišek je 5. decembra lani sprejel v avdienco predsednico države Slovenije Natašo Pirc Musar. Po osebнем pogovoru papeža z našo predsednico je sledila izmenjava darov. Sveti oče je predsednici dal umetniško delo v bronu – goloba z oljčno vejico v kljunu in z napisom »Bodite glasniki miru«. Dobil pa je pladenj za sadje iz slovenskega lesa v obliki srca in zavitek medenjakov.

Sledilo je srečanje v državnem tajništvu. Tam sta Natašo Pirc Musar sprejela vatikanski državni tajnik kardinal Pietro Parolin in podtajnik za odnose z državami. V pogovoru so omenili dobre odnose med Svetim sedežem in Slovenijo ter se dotaknili nekaterih odprtih vprašanj v odnosih med Cerkvijo in

državo. Po neuradnih informacijah so opozorili tudi na zmanjšanje sredstev za obnovo cerkvene kulturne dediščine v Sloveniji in znižanje prispevkov za duhovnike. Govorili so tudi o mednarodnih vprašanjih s posebnim poudarkom na območju Zahodnega Balkana ter vojnih razmerah na Bližnjem vzhodu in v Ukrajini.

35. OBLETNICA USTANOVITVE DEMOSA

Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve je v začetku januarja pripravilo pogovorno omizje z naslovom: Temelji slovenske demokracije in samostojnosti. Spregovorili so predsednik prve slovenske vlade Lojze Peterle ter takratni ministri Dimitrij Rupel, Janez Janša, Igor Bavčar in poslanec prvega sklica državnega zbora Janez Podobnik. Opozorili so na pomen sodelovanja političnih sil in prepoznavanje zgodovinskega trenutka. Iz časa Demosa bi po njihovem mnenju morali

potegniti nekaj naukov za prihodnost, sploh v teh mednarodnih razmerah. Peterle je ocenil, da po petintridesetih letih demokracije in samostojnosti kot narod, družba in država doživljamo napet, negotov in nevaren čas. Če nas je takrat zaposlovala bolj zunanja fronta, nas danes vznemirja kakovost naše medsebojnosti in pomanjkanje smisla za dostojanstvo in skupnost, zato je tembolj prav, da imamo jasne predstave o preteklosti in sedanjosti ter razvijamo sposobnost za skupne cilje za prihodnost. Če Slovenija leta 1992 ne bi bila pravočasno mednarodno priznana država, bi danes morali imeli oskubljeno diktaturo, kot jo imajo Rusi in Srbi, je dejal takratni zunanji minister Rupel. Peterle je dodal: »Mi pa bi bili pogrešani!« Tedanji obrambni minister Janša je ocenil: »Če hočemo, da se slovenska pomlad dokonča, si je treba nazaj priboriti besedo. To pa ni mogoče brez svobode govora.« Dodal je, da se je treba danes boriti za stvari, ki so bile nekoč že izbrisane. Takratni notranji minister Bavčar je spomnil, da je bil Demos prva politična sila s programom in močjo, da ga uresniči. In ga je uresničila. Danes pa imamo prevladujočo ideologijo vodenja države in državnih institucionalnih stvari skozi nevladne organizacije. Ustanove, ki so nujne in pomembne za napredek nekega naroda, ves čas uničujemo, je še dejal Bavčar. Podobnik pa je dodal, da se je duh Demosa kljub temu dobro prijel v slovenskih občinah, kjer marsikje deluje še danes. Sogovorniki so se ustavili tudi pri nedavnem nastopu prvega moža partije Milanu Kučanu. Zanj so začetniki procesa osamosvojitve slo-

venski komunisti, ki so zapustili partijski kongres v Beogradu. Odsvetoval je tudi veliko koalicijo. Vprašanje, če je sodelovanje možno ob tako različnih pogledih na realnost, v kateri živimo, in na prihodnost, kakršna se obeta, je dejal Kučan. S tem je podprl delitev v političnem prostoru, ki jo je sedanja leva politika zaostila do skrajnosti, saj čisti vse, kar se ji postavi po robu. Peterle je sicer poudaril, da je po več desetletjih čas, da znamo jasno ločiti med komunistično partijo in Demosom. Partija se ni borila za samostojno, tudi ne za demokratično slovensko državo. Projekt Demosa pa je temeljil na spoštovanju dostojanstva človeka in naroda. Hotel je svobodo za vse, ne le za naše. V tem duhu za skupni cilj se je tudi trudil za sodelovanje z opozicijo. Projekt Demosa ni predpostavljajam, ni poznal političnih zapornikov. Projekt partije je Slovenijo razdelil, projekt Demosa jo je povezal. Prvi je bil ekskluziven, drugi inkluziven. Demos je zamenjal revolucionarno politično paradigmo z demokratično in z njo zares osvobodil Slovenijo. Kmalu po osamosvojitvi pa smo postali žrtve zadrege, da osamosvojitve ni bila projekt partije, je še dejal Peterle.

SLOVENIJA V EVROPSKI VESOLJSKI AGENCIJI

Slovenija je od 1. januarja 2025 polnopravna članica Evropske vesoljske agencije – ESA. Gre za svetovno priznано medvladno organizacijo, ki si prizadeva izključno v miroljubne namene zagotavljati in spodbujati sodelovanje med evropskimi državami na področju vesoljskih raziskav in tehnologij. Za-

gotavlja neodvisen dostop do veselja, ima močan program opazovanja Zemlje, izdeluje visoko zmogljive satelite. Z agencijo že vrsto let sodeluje več deset slovenskih podjetij in raziskovalnih ustanov. Med napravami, ki so jih prispevali, so na primer mikrohladilniki in druga oprema, uporabljena na evropski raketi Ariane 6 ter Nasini odpravi Artemis 1. Zunanjo slovesnost polnopravnega članstva v ESA so obeležili 10. januarja v Centru Noordung v Vitanju.

Generalni direktor agencije Josef Aschbacher je v nagovoru dejal, da je ESA po desetih letih dobila novo polnopravno članico. Slovenija bo odslej lahko enakopravno sodelovala v velikih projektih in tudi vplivala na prihodnost agencije, na izbiro in oblikovanje novih programov.

GO! 2025

Naziv Evropska prestolnica kulture poznamo od leta 1985. Zadnjih petindvajset let prestolnici izbere Svet EU na predlog Evropske komisije. Letos sta to obmejni mesti Nova Gorica in Gorica ter nemško mesto Chemnitz. Ime Evropska prestolnica kulture 2025 so prevzeli konec lanskega decembra, uradno odprtje pa bo 18. januarja v Chemnitzu, in na slovenski

kulturni praznik 8. februarja na trgu obeh Goric. Sosednji mesti po napovedi odgovornih pripravljata več kot 400 dogodkov v uradnem delu in še enkrat toliko v spremljevalnem programu. Organizatorji pravijo, da želijo z njimi odpreti svet naš kulturni razgled, od Soče do Alp in Jadrana, od Mušiča in Basaglie do Ravnikarja in Gadjieva, ter se hkrati ozreti v svet onkraj meja. Celotno dogajanje želijo povezati v štiri sklope: Vojna in mir, Kreacija novega, Tihotapci in Zelo zeleno. Prvi želi spomniti na strahote zlasti prve svetovne vojne in na željo po miru, drugi na arhitekta Ravnikarja, ki je začel graditi povsem novo mesto, tretji na dogajanje ob meji, kjer niso tihotapili le materialnih stvari, in četrti na zeleno barvo Soče, parkov in nekoliko oddaljenih gozdov. Kulturnim dogodkom se bodo pridružili športni, saj bo kolesarska dirka po Italiji maja obiskala tudi obe Gorici, vrstili se bodo raznovrstni kulturni dogodki z vseh področij umetnosti, do festivalov zdravja, vrtnic, obrti, podjetništva, kulinarike ... Del tega so tudi povsem običajni dogodki, kot je na primer tradicionalno bratsko srečanje Frančiškovega svetnega reda ob jaslicah, ki je zaživelo v času p. Davida Štumpfa; tokrat je bilo na nedeljo Jezusovega krsta pri frančiškanskem samostanu na Kostanjevici, kamor so po romarski poti iz Gorice prišli člani FSR.

PREŠERNOVE NAGRADE 2025

Upravni odbor Prešernovega sklada je ob obletnici rojstva Franceta Prešerna, 3. decembra lani, razglasil dobitnika najvišjih priznanj na področju kulturnega ustvarjanja. Prešernovo nagrado

za življenjsko delo prejmeta kiparka Dragica Čadež ter režiser in performer Dragan Živadinov. Dragica Čadež je

po oceni upravnega odbora ena prvih vidnejših umetnic v povojnem času pri nas. Živadinov pa je z unikatnimi gledališkimi prijemi zaznamoval štiri desetletja svojega gledališkega dela. Nagrade Prešernovega sklada pa prejmejo vizualna umetnica Nika Autor, oblikovalski kolektiv Grupa Ee, glasbenik Tomaž Grom, pisateljica Nataša Kramberger, gledališka režiserka Nina Rajić Kranjac in oblikovalec zvoka Julij Zornik. Nagrade bodo podelili na državni proslavi na predvečer Prešernovega dneva.

NOVI EVRSKI KOVanci IZ SLOVENIJE

Banka Slovenije je tik pred božičem izdala spominske in zbirateljske kovanice.

Spominski kovanec je posvečen 250. obletnici Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Na njem je

Plečnikova kljuka s konjsko glavo z vhodnih vrat v stavbo NUK. Od slabega milijona kovancev jih je tri tisoč v posebni izvedbi. Zbirateljski kovanci pa zaznamujejo 150. obletnico rojstva Rudolfa Maistra. Na eni strani je stili-

ziran portret generala in pesnika Maistra, na drugi pa njegov podpis. Teh kovancev je precej manj in so bili izdani kot zlatniki, srebrniki in trievrski kovanci; slednji so tudi običajno plačilno sredstvo.

BOŽIČNI KONCERT CITRARJEV IZ IHANA

V času božiča se po številnih cerkvah v Sloveniji vrstijo božični koncerti. Med njimi je nekaj takih, ki niso povsem običajni. Ihanska citrarska skupina, ki jo vodi prof. Peter Napret, je pripravila koncert božičnih pesmi in z njim nastopila v več krajih. Drugi dan po božiču, na praznik evangelista Janeza, so nastopili v župnijski cerkvi v Komendi. S pevcem Matejem Primožičem so nekaj znanih božičnih zaigrali že pri sveti maši. Tej je sledil koncert domačih in tujih božičnih pesmi, ki v ansamblu devetih citrarjev in citrark zvenijo nadvse mogočno. Večji del priredb božičnih pesmi je delo Tomaža Plahutnika, ki je pred desetletji s Kamniškimi koledniki gostoval tudi v slovenskih središčih v Avstraliji.

Slovenian Mission Adelaide

P. DAVID ŠRUMPF OFM

47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007

Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007

P. David (mobilni tel.): 0497 097 783; Telefon v Melbournu: 03 9853 7787;

E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

Adventni čas nas je privedel do praznovanja Jezusovega rojstva. Na prvo adventno nedeljo smo blagoslovili naše adventno znamenje v cerkvi, Nada, ki ga je pripravila, pa je prižgala prvo sveč-

ko. Skupaj smo bili nato še na četrto adventno nedeljo, tri dni pred božičem. Kot prejšnja leta smo tudi letos imeli lepo obiskano **zgodnjo polnočnico ob 9. uri na sveti večer**, in praznično mašo na sam praznik ob 10. uri dopoldne. Za razliko od lani je bilo letos petje podprto s posnetimi pesmimi.

Dan po božiču, na **praznik sv. Štefana** diakona, prvega mučenca Cerkve, smo praznovali tudi **dan slovenske samostojnosti in enotnosti**. Ob 34. obletnici smo se spomnili plebiscita o samostojnosti in suverenosti Slovenije, ki je skoraj ves slovenski narod združil v odločenosti, da hočemo živeti v svobodni, samostojni in svoji državi. Ob koncu maše smo zapeli slovensko himno – pa ne samo sedmo kitico, ki je po zakonu določena kot himna, ampak tudi drugo. Moja obrazložitev: da v naši himni ne bo omenjen samo vrag, ampak tudi Bog, in prošnja za njegov blagoslov ...

Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat' dan,
da koder sonce hodi,
prepír iz svéta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sósed bo meják.
Komú najpred veselo
zdravljico, bratje! čmò zapét'!
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinóv sloveče matere!

»Štefanovanje« ali praznovanje dneva samostojnosti in enotnosti

Na nedeljo po božiču praznujemo **praznik Svete Družine** Jezusa, Marije in Jožefa. Njim sta posvečena tudi naš slovenski misijon in naša cerkev. Pri Sveti Družini smo vsi doma, zato hvala vsem, ki poskrbite, da je ta naš dom urejen in da se v njem in tudi ob njem, v dvoranci, vsakdo počuti lepo in domače.

Na novo leto v cerkvi praznujemo **praznik Božje Matere Marije**. Ker pa nas je Jezus sprejel za svoje brate in sestre, je Marija tudi naša mati. Prvega januarja pa je že od leta 1968 naprej

tudi **svetovni dan molitve za mir**. Letošnja papeževa poslanica nosi naslov: **»Odpusti nam naše dolge, daj nam svoj mir.«** Poslanica se navezuje na **sveto jubilejno leto 2025**, ki se je pričelo na božični večer, ko je papež slovesno odprl svetoletna vrata v baziško sv. Petra v Vatikanu. Sveta leta so po svojem izvoru v judovstvu odpustna leta, ko so se odpustili vsi dolgovi in se je lastnina nad nepremičninami vrnila prvotnim lastnikom. Geslo letošnjega svetega leta nas vabi na pot, da bi bili vedno **»Romarji upanja«**.

Že na novo leto pa smo po maši blagoslovili »trikraljevsko vodo«, da bi lahko ob trikraljevskem **prazniku Gospodovega razglasenja** pokropili in blagoslovili svoje domove in stanovanja. Vodo smo blagoslovili tudi na naš praznik Gospodovega razglasenja, ki smo ga praznovali v nedeljo, 5. januarja, kar je ravno prav za tretji sveti večer pred praznikom, ki je tradicionalno 6. januarja. V nedeljo smo blagoslovili tudi kredo, ki smo jo lahko odnesli domov, da smo **zaznamovali vrata naših domov z 20-G+M+B-25 (začetnice imen treh kraljev Gašperja, Mihaela in Boltežarja) ali 20-C+M+B-25 (Christus Mansionem Benedicat – Kristus, blagoslovi naš dom)**. Spomnimo se,

Blagoslov »trikraljevske vode«

kako so ob rešitvi iz egiptovske sužnosti Izraelci zaznamovali podboje svojih vrat s krvjo velikonočnega jagnjeta, da pri njih ni bilo morilne šibe, ki je prizadela Egipčane, da je bil tako faraon prisiljen odpustiti Izraelce. Naj se tako Novorojeni s svojim blagoslovom ozre na naše domove v novem letu in jim nakloni mir in vse dobro.

HVALA VSEM, ki ste prispevali, da so božični prazniki potekali lepo in doživeto. HVALA za vsa vaša **božična voščila in darila** – tako za naš misijon kot zame osebno. HVALA **Justi in Georgu, ki sta postavila in okrasila božično drevo, Ivanu in Matiju za jaslice, Angeli, ki je podarila rože in okrasila, Nadi za adventno znamenje in oltarne šopke, ter Treudy in Johnu, ki sta pri vsem tem pomagala in poskrbela, da sta bila in sta cerkev in okolica počiščeni in okrašeni.** Treudy in Johnu tudi hvala za pripravo letošnjega prvega BBQ kosila 5. januarja, in hvala vsem, ki ste prinesli solate in pecivo.

HVALA tudi vsem, ki pripravljate in darujete pecivo in kavo ali čaj ob nedeljah, ko nimamo skupnega kosila. Lepo je, da se lahko po maši vedno zberemo v prijateljski družbi, finančni izkupiček pa pomaga naši cerkvi in misijonu. **Bog lonaj vsem!**

Preproste jaslice v parku v Underboolu Vic, na poti v Adelaido

ŠE DRUGI BOŽIČ – A ISTI BOG

Nekateri naši rojaki ali rojakinje so poročeni z ljudmi drugih narodov, kultur in veroizpovedi. Tisti, ki so poročeni z ljudmi, ki spadajo v pravoslavno cerkev, pravijo, da praznujejo božič dvakrat: najprej takrat, ko je na splošnem koledarju in ga praznujemo katoličani, in potem tudi, ko ga praznujejo naši pravoslavni bratje in sestre. Nekateri vzhodne ali pravoslavne cerkve so sicer sprejele tako imenovani »gregorijanski koledar«, ki ga je papež Gregor XIII. uvedel leta 1582, večinoma pa so ostale zveste staremu, julijanskemu koledarju, ki ga je uvedel rimski cesar Julij leta 45 pred Kristusom. Ugotovili so namreč, da ob 365 dni dolgem letu in prestopnih letih na vsake štiri leta, kot določa julijanski koledar, prihaja do vse večje razlike med koledarskim in astronomskim oz. sončnim letom. Leta 1582 (in verjetno še nekaj let za tem) smo božični praznik praznovali na isti dan. Potem se je začela razlika med obema koledarjema večati, tako da je zdaj po julijanskem koledarju 25. december, in s tem božič, 13 dni pozneje, 7. januarja po našem, gregorijanskem koledarju.

In tako sem se na »pravoslavni božič«, 7. januarja, odpravil na **obisk nekaterih pravoslavnih cerkvah** na našem koncu Adelaide. Pravoslavna cerkev v Adelaidi je namreč veliko, saj je pravoslavna cerkev razdeljena po narodih in obstaja tudi več različnih pravoslavnih ali vzhodnih cerkva. Nekateri vzhodne cerkve so povezane z Rimom, priznavajo papeža in so torej katoliške cerkve, večina pa ne. Po dveh jutranjih mašah, prvi v župnijski cerkvi v Lockleysu in drugi v domu za starejše pri sestrah, sem se najprej odpravil v **makedonsko cerkev**. Odprt je bil le stranski vhod na parkirišče, tako da sem parkiral na ulici. Pred vrati v cerkev je bilo nekaj ljudi, iz cerkve pa je ravno prihajala

neka gospa. Stopil sem v cerkev, ki je sicer lepa, z lepim ikonostasom, a je bila prazna. Vprašal sem možakarja pred cerkvijo, če danes, na božič, nimajo bogoslužja. Odgovoril mi je, da nimajo duhovnika. Ko sem se temu začudil, mi je odgovoril, da je predrago, skupnost pa da je majhna in si tega ne morejo privoščiti. »To bi nas stalo vsaj 80.000 dolarjev na leto,« mi je razložil. Malo žalostno ... Prijazni bosanski Srb Dragan, ki ima trgovinico na drugi strani ceste, kjer se dobijo tudi kakšne

»jugoslovanske« in slovenske stvari (med drugim laško pivo), je imel zaprto. Odpravil sem se naprej in prišel do **srb-ske pravoslavne cerkve sv. Sava na Port Roadu**. Mislil sem, da imajo bo-

goslužje ob 10. uri, pa so ga imeli že ob devetih in je bilo samo še nekaj ljudi v sosednji dvorani, v cerkvi pa možakar, ki je čistil okrog svečk. Torej sem zamudil. Cerkev pa je vsekakor zelo lepo in bogato okrašena in poslikana. Nekaj minut kasneje sem se ustavil pri **antiohijski pravoslavni cerkvi sv. Elija**. Bilo je vse tiho in zaprto. Ugotovil sem, da je antiohijska cerkev ena

tistih vzhodnih cerkva, ki se ravna po »popravljenem julijanskem« oz. gregorijanskem koledarju, zato so božič praznovali takrat, kot mi. Na Port Roadu, nedaleč od nas, je tudi

ukrajinska pravoslavna cerkev sv. Mihaela. Peljal sem se mimo, a je bilo vse mirno in zaprto. Če so imeli bogoslužje ob 9. uri, so lahko že odšli domov

na domače praznovanje božiča, slišal sem pa tudi, da se Ukrajinci nagibajo h gregorijanskem koledarju, da ne bi praznovali takrat, ko praznujejo Rusi. In končno sem prišel do zadnje cerkve, ki sem jo hotel obiskati. To je **pravoslavna cerkev za Adelaide Entertainment Centrom na Mary Streetu v Hindmarshu.** Tudi ta je posvečena sv. Savi. Bogoslužje so imeli ob 10. uri in sem prišel ravno zadnjih nekaj minut. V cerkvi je bilo zelo živahno, ljudje so hodili sem in tja, klepetali in debatirali, mlajši duhovnik pa je pred ikonosta-

som delil na kocke razrezan kruh iz sklede, ki jo je držal pomočnik. Možakarja, ob katerega sem se postavil, sem vprašal, če je to obhajilo. Ponekod namreč delijo kruhke kot blagoslovljene kruhke tistim, ki ne pristopijo k obhajilu, ali pa v protestantskih cerkvah, kjer obhajila sploh nimajo. Čeprav je potrdil, da je to obhajilo, sem ga še enkrat vprašal: »Body of Christ?« In še enkrat je potrdil. Tisti duhovnik je precej brezbrizno zgrabil po nekaj koščkov kruha in jih porinil v roke vsakemu, ki je prišel in poljubil križ v njegovi drugi roki ter nekaj besed poklepetal z njim. Ljudje so potem odšli, te koščke použili (ali z njimi morda naredili kaj drugega), drobtine pa ... Ko je zaključil z obhajanjem, sta duhovnik in pomočnik odšla skozi ikonostas, k meni, ki sem gotovo izgledal kot tujec, pa je prišel drugi duhovnik, ki je stal nekoliko ob strani. Vprašal sem ga, če je bilo to obhajilo, in potrdil je. Vprašal me je, če sem pravoslavne vere in Srb, ter takoj poudaril, da če nisem pravoslavac, ne morem k obhajilu. Samo človek pravoslavne vere, katere koli narodnosti, lahko prejme obhajilo, drugi ne. Potem sem ga vprašal, kaj je on, in povedal mi je, da je duhovnik, tako kot tisti mlajši, ki je odšel skozi ikonostas. Imajo dva duhovnika, jaz pa sem mu rekel, da sem mislil, da je eden diakon. In odgovoril mi je, da diakona nimajo, da je to predrago. Povedal mi je tudi, da je bilo na sveti večer precej več ljudi, na tisoče, saj praznujejo »badnjak« ali »badnje večje«. Sem vedel o tem večeru že prej, pa se nisem spomnil, da bi prišel pogledat prejšnji večer. Pa drugič ...

V nobeni od treh cerkvah, ki sem jih videl od znotraj, pa ni bilo jaslic. Če jih

je začel postavljati sv. Frančišek leta 1223 v Grecciu v Italiji, potem to verjetno ni običaj v pravoslavnem svetu. Naj pa zaključim s pozdravom, s katerim se pravoslavni bratje in sestre pozdravljajo dvanaest dni, od 7. do 18. januarja po gregorijanskem koledarju: **»Hristos se rodi! – Vaistinu se rodi!«** (Kristus je rojen! – Resnično je rojen!).

NAŠA POKOJNA

MARIJA (MERI) PUŽ se je rodila 14. maja 1934 v vasi Pavlica, jugozahodno od Ilirske Bistrice, blizu hrvaške meje, staršema Jožefu in Angeli Klarič. Mama

ji je umrla dvaintridesetletna, ko je bilo Meri 11 let, njena sestra Nada pa je bila še mlajša. Odraščala je pri svojih starih starših. Rada se je spominjala njihove dobrote, pa tudi, da je bilo delo na kmetiji, kjer je kot deklica pomagala, težko. V začetku je hodila še v italijanske šole, saj so tisti del Slovenije do leta 1943 okupirali Italijani. Ko sta stara starša umrla, je nekaj časa delala v tovarni, potem pa odšla čez mejo. V Italiji je bila za gospodinjsko pomočnico. Raje kot za Kanado se je odločila za Avstralijo in

leta 1957 prišla najprej v Melbourne, kmalu nato pa v Adelaide. Tu je srečala Danila Puža, ki je bil s hrvaške strani meje, in leta 1962 sta se poročila. Nekaj časa sta bila v Adelaidi, nato pa je mož 15 let delal v rudnikih opalov v Coober Pedyju. Tam so živeli v hiši pod zemljo. Po 15 letih sta se vrnila in kmalu kupila hišo na East Avenue v okrožju Alenby Gardens. Rodila sta se jima dva sinova, Stanley in William.

Leta 1997 je umrl mož Danilo. Stan in William sta šla po svetu in ostala je sama – a zelo srečna in zadovoljna v svoji hiši, v družbi prijateljic in znancev in s svojimi kužki. Zelo se je razveselila, ko je postala stara mama, in je rada pripovedovala o svojih dveh vnukinjah. Končno se je le morala preseliti v dom za ostarele in v St. Hilarionu je našla najlepše, kar je lahko pričakovala. Nikoli se ni pritoževala, da to ni njen dom. Od starosti in boleznij je slabela, a duševno je bila še nekaj dni pred smrtjo, ko sem jo obiskal, povsem na mestu. Le vid ji je že leta pešal in glas je imela vedno slabotnejši. Na sam praznik Jezusovega rojstva, 25. decembra, se je rodila za nebesa.

Od nje smo se poslovili v petek, 3. januarja, s pogrebno mašo v naši cerkvi. Pred mašo smo zanjo zmolili rožni venec, po maši pa smo jo pospremili na pokopališče Cheltenham, kjer že 17 let počiva njen mož Danilo.

Sožalje sinovoma Stanetu z ženo Natalie, in Williamu z ženo Tanio, ter hčerkama Arielo in Imiyo. Sožalje tudi Nadi Čargo in Johnu, s katerimi so bili leta in desetletja družinski prijatelji in sta v njeni starosti in boleznij dolga leta skrbela zanjo.

Naj počiva v miru in uživa večno srečo v nebeškem Božjem kraljestvu!

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Poklon nekemu življenju (29)

*Greva na lučke, lučke,
da zasvet'jo se ti učke, učke,
peljem te na lučke, lučke,
greva sam' midva.*

Spevna pesem, ki se je v božično-novoletnem času kar naprej vrtela na naših radijskih postajah, se mi je, četudi nad njo nisem preveč navdušena, hočeš nočeš vtisnila v možgane. Že dober teden jo vsak večer prepevam našemu Dingu, ko greva na zadnji sprehod. V Novem mestu so svetlobno okrasitev starega mestnega jedra podaljšali za štirinajst dni, za kar sem jim res hvaležna. Ni lepše meditacije kot hoja skozi lesketajočo se pravljično deželo, ki jo imaš samo zase. In, ja, prav ste slišali: pesem, ki je najbrž mišljena, da jo drug drugemu prepeva zaljubljeni par, zapojem psu. Glavico nagne postrani in prisežem, da se mu res zasvetijo

Dingo med novomeškimi lučkami

učki. Naš Dingo je z dvanajstimi leti in pol že pravi starček – če bi njegovo pasjo starost preračunali v človeška leta, bi jih imel že čez osemdeset. Zato ni čudno, da me je grozno zaskrbelo, ko je pred časom začel šepati, ker mu je nekaj zraslo na blazinici sprednje šape. Šepal je vedno huje, zato sem ga peljala k veterinarju – kirurgu, ki je diagnosticiral tumor, in svetoval amputacijo celega stranskega prsta na levi tački. Zagotovil mi je, da pes za stabilnost potrebuje predvsem srednja dva prsta, in da mu tudi narkoza ne

bo povzročala težav, saj je, kljub starosti, še vedno kar zdrav. Kljub temu sem bila do datuma operacije strašno na trnih; strah, ali bo vse v redu, mi je pošteno zagrenil predpraznične dni. Ko je bilo enkrat opravljeno in smo domov pripeljali Dinga s povito šapo, je bil seveda deležen še večje skrbi in crkljanja; za boljše celjenje, tako je svetoval celo veterinar. Pes pa kot pes – starejši kot je, bolj je počlovečen in brihten, bolj zna tudi težke stvari obrniti sebi v prid. Podobno kot stari ljudje, le da pes ne zna govoriti, ne zna tarnati ali povedati, da ga kaj boli, in se zato še toliko bolj vse vrti okoli tega nemočnega revčka. In bolj se ti smili, bolj razvjen in zahteven postaja. V mesecu rehabilitacije naju je z Branetom kar pošteno izrabil za čohanje in sprehode, kadar koli se je njemu zljubilo, predvsem pa sploh ni več hotel biti brez naju. Tako da ni čudno, da mu na koncu, ko je šapa končno zaceljena in šivi pobrani in spet hodi »bos« naokrog, celo prepevam.

Pes, ki je pri hiši dvanajst let, je (sploh pri lastničinah šestdesetih) veliko več kot štirinožni tovariš, ki te zvesto spremlja na vseh poteh. Je tudi vez z dragimi ljudmi, ki so v tem času odšli, pa so ga imeli neskončno radi. Kar lep kos jih ostane v njem. Tako atek kot mamica, ki sta me naučila ljubiti živali, sta imela Dinga kar majčkeno za svojega, saj je vedno prišel z mano, ko sem jima hodila pomagat v Ljubljano. Ko sem atka že na invalidskem vozičku vozila na sprehode, ga je Dingo razveseljeval z lovljenjem žogice in frizbija; včasih sva ga skupaj tudi počesala. V dnevni sobi si je izvolil prostor poleg atkovega fotelja in še dolgo potem, ko atka ni bilo več, je ob prihodu v hišo staršev hodil ležat na isto mesto, čeprav se z naslonjala na njegovo glavo ni več spustila božajoča dlan. Zdaj, ko tudi mamice ni več, vsakič na pragu silovito maha z repom, takoj ko stopiva v prazno hišo, pa se njegovo razpoloženje spremeni – rep otrpne, glava je sklonjena, prav zares zgleda potrta. Kot da bi se vsakič na novo spomnil, da ga nikoli več ne bo nihče prijazno poklical iz kuhinje ali mu pri kosilu ponudil kakšne dobrote pod mizo. Preteklo leto je namreč minilo v pospravljanju našega doma v Ljubljani, pravzaprav naše domače hiše. Ker so jo zapustili ljudje, ki so ji vdihovali življenje, je ne morem več imenovati dom.

Tudi prespim ne več tam, tako tuja mi je postala. Ko je pred šestimi leti umrl atek, se je z njegovimi stvarmi ukvarjala mamica, a bolj malo je šlo takrat od hiše. Po mamini smrti lanskega februarja sva morali s sestro pošteno zavihati rokave, predvsem pa obrzdati čustva in spomine, saj sva bili v »praznjenje« potisnjeni prezgodaj. Več ljudi nama je reklo: »Pa kaj komplicirata, čimveč zmečita stran, za drugo pa naročita odvoz.« Kar prizadelo me je, kako lahkotno in brez občutka nekateri ljudje gledajo na življenje nekega pokojnika. Kajti stvari, ki ostanejo za nami, so naše življenje. So tisto, kar smo imeli radi, kar smo cenili in hranili, tisto, kar nas je včasih tešilo. Tisto, kar nas je, nenazadnje, nekako določalo.

Mamičine keramične jaslice

Spoštovanje in ljubezen do umrlega se kaže tudi v odnosu do predmetov in vsega drugega, kar ga je dolga leta obkrožalo, s čimer je rad živel, od česar se ni mogel ločiti. Seveda nam jih zato ni treba vseh zadržati, je pa lepo, da jih čimveč konča na pravem mestu. Kar v primeru mojih staršev sploh ni bilo preprosto. Oba gledališčnika, oba ljubitelja in zbiratelja knjig, oba odlična v pisanju, oba skrbna pri shranjevanju različnih dokumentov in spričeval, fotografij, pisem, otroških risb, zvezkov, starih igrač in drugih zanimivih predmetov, predvsem keramike, umetniških slik, kosov pohištva ... Bilo je to utrujajoče, pa vendar zanimivo potovanje: koliko različnih ustanov, muzejev, galerij, knjižnic, gledališč, knjižnih antikvariatov, znancev in prijateljev ... sva preklicali, da bi čim več stvari prišlo v prave roke. In zelo poučno potovanje, ko se kar na lepem zaveš svoje minljivosti

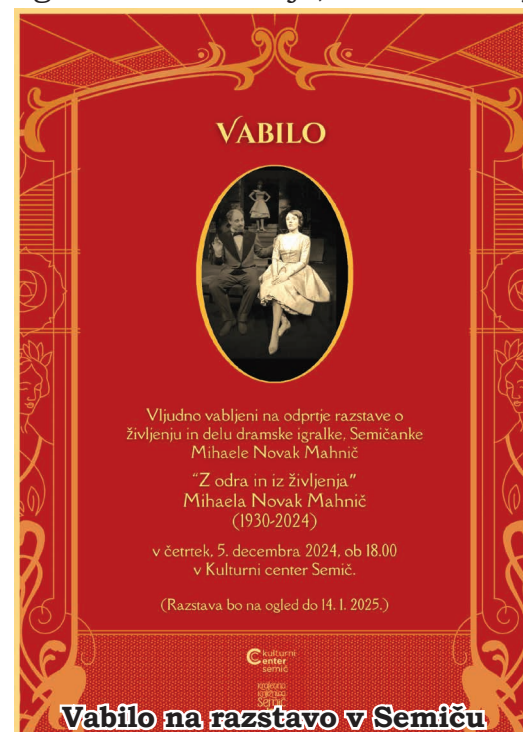
in da bodo nekoč tudi tvoje stvari otrokom odveč, zato bi jih bilo najbolje čimprej razdeliti. Seveda je bilo tudi ganljivo potovanje, na katerem sva s sestro odkrivali koščke srečnega otroštva z branjem najinih šolskih spisov, pregledovanjem risbic, ki sva jih risali kot otroka, kostumov za maškare, ki nama jih je šivala mamica, razglednic z živalskimi motivi, ki nama jih je, še čisto majčkenima, pisal atek s službenih poti ... In tako na novo odkrili tudi druga drugo. Me je pa za lep čas minilo obiskovanje boljših trgov in opp-shopov, nad katerimi sem bila do zdaj pretirano navdušena.

Novomeška kapiteljska cerkev

Poliča, ki je bil prav tako Belokranjec, v semiškem kulturnem domu razstavili kakšnih deset fotografij njegovih igralskih vlog. Zdelo se mi je, da bi nekaj takega lahko naredili tudi za mamico. To sem šla aprila predlagat direktorici doma in po dolgem, prijetnem klepetu je vzkliknila: »Že vem! Ne bomo prikazali samo njenih igralskih dosežkov, ampak bomo naredili razstavo, ki jo bo predstavila tudi kot deklico, ženo, mamo, ustvarjalko. Kaj je domačinka, Semičanka, naredila iz svojega življenja. In to v obdobju, ko priti na igralsko akademijo v Ljubljani za podeželsko dekle ni bilo niti najmanj preprosto.« Petega decembra smo tako imeli otvoritev razstave z naslovom *Z odra in iz življenja – Mihaela Novak Mahnič (1930–2024)*, na kateri se je zbralo lepo število domačinov in prijateljev. Majhna, topla, profesionalno postavljena razstava, ki se je ne bi sramovalo nobeno veliko mesto, je presenetila celo mene, čeprav sem preskrbela ves material zanjo. V drugi luči sem zagledala svojo mamo:

Atkovo pisateljsko ustvarjanje, ki ga je bilo za dve omari, in pisma, sva konec novembra oddali v arhiv Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK), mamica pa je bila s svojim pisanim naborom shranjenega materiala – od gledališča, raznoraznih dokumentov in fotografij do keramike in njenih šivalskih mojstrov – trši oreh. Rodila se je v Semiču v Beli krajini, tam jo je njen oče, vaški režiser, tudi posvetil v skrivnosti igralskega poklica. Spomnila sem se, da so ob smrti velikega slovenskega igralca Radka

kako veliko je kljub šibkemu zdravju naredila, koliko je ustvarila, kako lepa je bila. S kratkimi zapisi in veliko slikovnega in dokumentarnega materiala je predstavljeno njeno otroštvo, šolska leta, ki jih je zaznamovala tuberkuloza, študij, družinsko življenje, njene igralske vloge, nekaj lepih portretov, v vitrinah pa so poleg nekaterih drugih predmetov razstavljeni še mamičina keramika in igrače iz blaga, ki jih je s takšno natančnostjo izdelovala. Zanimiva je tudi rdeča srajčka z ruskim ovratnikom, v kateri je kot deklica leta 1943 ob obisku angleške delegacije v Beli krajini nastopala v vlogi Katjuše, in je sešita iz padalske svile. Padala, s katerimi so zavezniki na osvobodeno belokranjsko ozemlje med vojno z neba metali raznovrstno pomoč, so namreč gospodinje s pridom uporabile za šivanje oblačil.

Ravno včeraj sem, tik preden bodo razstavo zaprli, peljala na ogled še kamniška prijatelja, ki sta mamico dobro poznala. Strašno všeč jima je bila, in nenadoma me je obšlo, kako nujno sem jo potrebovala. Ne samo zaradi želje, da se mamici izkaže čast, ki si jo je še kako zaslužila, ampak tudi zase. Da se sama dokončno pomirim z njenim (njunim) odhodom, zaključim poglavje »starši«. Vem, da sem naredila vse, kar je bilo v moji moči, da sta tudi onadva lahko mirna in hvaležna tam zgoraj, kjerkoli že sta. Da so naši računi čisti, tudi če kdaj kaj ni bilo prav – v mislih, besedah in dejanju. Kar čas potrebuješ za takšno spoznanje.

In ko smo že pri času, naj z njim tudi končam. Med pisemsko korespondenco mojih staršev so tudi pisma, ki smo si jih z domačimi pisali v letih, ko sem živela v Avstraliji. V enem, ki mi ga je pisala mamica, je med drugim zapisala misli slovenskega tržaškega pisatelja Alojza Rebule o času (ker sem ji menda v pismih kar naprej tožila, kako noro beži čas, in kako se mi zdi, da ne uspem ničesar narediti). Rebula se sprašuje: *»Preteklost – sedanost – prihodnost – ali ni to naprava, iz kozmičnih brun zbita, za naše križanje? Čas ne more biti zadnja beseda, ki naj bo izrečena nad načinom človekovega bivanja. Človek je ureden višje bivanjske dimenzije, kakor sta je deležna žival in rastlina, prav tako potopljena v Čas kakor on. Človek potrebuje večnost, kakor njegova pljuča kisika.«* Prijatelj mu odgovarja: *»Kaj pa, če pasti v izvirni greh ni bilo nič drugega, kot pasti v čas?«* In spet Rebula: *»Večkrat sem potem mislil o tem, ali čas, ta zamolkla pokrajina našega človeškega karavanjenja, ni v bistvu izgnanstvo.«*

S temi mislimi, pa četudi so zapletene, bi rada začela novo leto: da bi bil čas – karkoli že si pod to besedo predstavljamo in kakorkoli ga dojemamo – milosten z mano, in bi ga znala izkoristiti bolje, kot lani. Poleg zdravja si najbrž to vsi najbolj želimo.

Naravna božična bunka, Semič

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM: 0455 444 912
p. David Šrumpf OFM: 0497 097 783
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

Januar 2025. Če zaprem oči in se v mislih vrnem v minulo leto, lahko rečem, da je prineslo marsikatero novo življenjsko izkušnjo. Pogosto sem se srečeval z ljudmi, ki jih je bolezen treščila na bolniško posteljo, ali pa so se poslovili s tega sveta. S sestro smrtjo se je srečalo štirideset (40) rojakov iz našega misijona. Od tega 18 moških in

22 žensk. Je že resnično dejstvo, da se naša slovenska skupnost v Melbourne redči. Vsekakor ni čas za obup ali da bi se prepustili pesimističnemu razmišljanju. Naša realnost postaja, da nas bo vedno manj, in dobro je, da se pred tem dejstvom ne slepimo ali ga prikrivamo. Kakorkoli že bo, potrudimo se narediti, kar smo glede na leta in naše moči še sposobni. Več je nemogoče. In morda bodimo zadovoljni že s tem, da večinoma še vedno lahko sami skrbimo zase. Tudi starost je lahko lepa in privlačna, če jo skušamo sprejeti kot del naše življenjske poti. Lahko iz dneva v dan samo »jamramo«, kako je hudo in kako nas je vedno manj in se smilimo sami sebi, lahko pa iz teh

pozni let, ali kot se rad pošalim, na četrti življenjski univerzi, naredimo nekaj novega, bogatega in osrečujočega zase in za druge. Vesel sem vsakega, ki še lahko pride – za večino od vas – do oddaljenega Kewja k maši; res je vsak dobrodošel v naši cerkvi svetih bratov Cirila in Metoda.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: **Slovenian Mission Melbourne** <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

Novo cerkveno leto smo začeli s prvo adventno nedeljo, 1. decembra 2024. Takrat smo blagoslovili adventni venec v cerkvi, ki nas je vse do svetega večera opozarjal, da je z vsako nedeljo med nami več luči, ki nas bo na koncu pripeljala do novorojene Luči, deteta Jezusa.

To nedeljo nas je po maši v dvorani obiskal sv. Miklavž. V imenu vseh, hvala učencem Slomškove šole, ki so mu pod budnim očesom učiteljice Julie Kure Bogovič in ravnateljice Veronice Smrdel Roberts pripravili pristrčen sprejem. Skozi ves adventni čas sta nas spremljala pesem *Zbudimo se iz spanja adventni čas je spet. Veselo vest naznanja, da pride Bog na svet. Z brezmadežno Marijo se naj pripravimo. S ponižnostjo, dobroto srce ovenčajmo. Gospod na srca trka, odprimo mu jih vsi. Naj vsaka misel mrka od nas se poslovi. Zaupno vsi prosimo: Gospod, ne mudi se. Veselo naredimo mu v srcih jaslice, in geslo: Zvezde prižigam – upanje vlivam. Zvezda biti jaz želim, da drugim temo razsvetlim.*

Adventno romanje v Ta Pinu smo imeli v soboto, 7. decembra 2024. Ob 10. uri smo se zbrali pred našo kapelico Svete Družine, kjer smo v molitvenem duhu zapeli litanije Matere Božje in nato ob 11. uri darovali mašo v kapeli adoracije, kjer smo se še posebej spomnili vseh, ki so po bolnišnicah, po domovih za ostarele, osamljenih in kakorkoli drugače preizkušanih. Vsi ste bili z nami povezani v oddaljeni bližini.

Toplina in sij luči sta nas pripeljala do svetega večera, 24. decembra, ko smo ob 21. uri (9 pm) obhajali polnočnico.

Ker so bile vremenske razmere ugodne, smo se v lepem številu zbrali pred jaslicami v lurški votlini. Vsem navzočim ta večer sem hvaležen za sodelovanje.

Za praznike je bilo res veliko priložnosti za srečevanja, saj se je sveti večer prelil v božič, ko je bila maša ob 10. uri. Na svetega Štefana dan, v četrtek, 26. decembra, smo se pri maši ob 10. uri spomnili države Sloveniji, ki je ta dan obhajala državni praznik samostojnosti in enotnosti. Na Wikipediji si lahko preberemo: »Dan samostojnosti in enotnosti je državni praznik v Republiki Sloveniji, ki ga praznujemo 26.

decembra in je dela prost dan. Ta dan obeležuje razglasitev izidov plebiscita o samostojnosti 26. decembra 1990 (plebiscit je potekal 23. decembra 1990), na katerem je od 93,2 odstotkov udeležencev na vprašanje »Ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država?« okoli 95 odstotkov odgovorilo pritrdilno (tj. 88,5 odstotka vseh volivcev), s čimer se je začela osamosvojitev Slovenije.

Do septembra 2005 se je praznik imenoval le dan samostojnosti, a so ga s spremembo zakona o praznikih in dela prostih dnevih, na pobudo takratne opozicijske stranke Socialni demokrati, dopolnili z 'in enotnosti', saj naj bi ta dan namreč Slovenci pokazali največjo mero enotnosti v svoji zgodovini.«

Na zadnjo nedeljo v letu, 29. decembra, ko smo obhajali praznik svete družine,

sem pri maši blagoslavljal navzoče otroke.

V torek, 31. decembra, smo se pri maši zahvalili za vse prejete milosti v iztekajočem se letu. Na novega leta dan, v sredo, 1. januarja 2025, ko smo obhajali praznik Marije svete Božje Matere (tudi dan, ko je spomin svetovnega dneva miru), pa smo pri maši prosili blagoslova in varstva za naprej. Spremljala nas je misel bl. škofa Antona Martina Slomška: »Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo.«

ZAHVALA

Kot že mnogo let, gre tudi letos iskrena zahvala **Simonu Grilju** (in tudi njegovim trem sinovom Jacobu, Sebastianu in Et-

hanu), ki je umetelno in z veliko mero požrtvovalnosti poskrbel za okrasitev in

postavitev jaslic v lurški votlini pred Baragovo hišo, za sodelovanje pri mašah ...

Naša tiskana OZNANILA so vstopila v 48. leto izhajanja, revija MISLI pa začnjenja 74. leto. Misli bodo izšle v šestih številkah kot dvomesečna revija. Naročnina za leto 2025 ostaja 60 \$, letalsko po svetu 120 \$. Posebno bi se rad zahvalil vsem, ki redno poravnate naročnino za tekoče leto in darujete v Bernardov sklad.

POSTNI ČAS se bo začel na pepelnično sredo, 5. marca 2025. Maša s spokornim obredom pepelnja bo ob 10. uri. Ta dan je strogi post.

POSTNA MOLITEV

Dobri Bog!

*V postu nam daješ možnost,
da poglobimo svojo vero
in naredimo nekaj dobrega.
Opogumi nas,
da bi znali biti zmerni v hrani,
alkoholu, televiziji in drugih razvadah.
Daj nam moč,
da bomo znali vzpodbujati vse,
ki potrebujejo toplo besedo.
Daj nam modrost,
da se bomo upali zavzeti za vse,
ki se jim godi krivica,
ter so zapuščeni in zavrženi.
Odpoved, molitev in dobra dela
naj nas približajo Tebi in ljudem,
med katerimi živimo. Amen.*

KRIŽEV POT bomo premišljevali ob petkih in nedeljah pred mašo.

SLOVENSKO DRUŠTVO JADRAN – maša na čast sv. Jožefu bo v prostorih društva v nedeljo, 16. marca 2025 ob 12.30.

Cvetna nedelja bo 13. aprila, velika noč pa 20. aprila 2025.

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

ODŠLI SO

PAVLA (PAULINE) LENARČIČ, rojena ŽELE, je umrla v petek, 25. oktobra 2024, v The Royal Melbourne Hospitalu v Parkvillu. Rodila se je 22. maja 1930 v Radohovi vasi v Pivki. Od nje smo se poslovili v četrtek, 7. novembra 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo darovali mašo zadušnico, po njej smo jo pokopali na pokopališču Keilor. V družini je bilo devet otrok, štirje fantje in pet deklet od katerih je bila Pavla najstarejša. Že kot mlado dekle je delala v restavraciji na železniški postaji Pivka. Tu je spoznala fanta Rudija.

Oba sta se strinjala, da morata za boljše življenje pobegniti čez mejo. To sta storila leta 1952 in prispela v Trst. Poročila sta se in iz njune ljubezni se je leta 1953 rodil sin Karel. Leta 1954 je družina prispela v Avstralijo. Najprej so jih poslali v Bonnegillo. Od tam pa so odšli v Mansfield, kjer je na Rudi-

ja, ki je pomagal pri maminem bratu Tonyju, padlo drevo. Po tragični izgubi moža se je Pavla trudila, da bi brez znanja tujega jezika preživela sebe in otroka. S sinom Karlom sta se preselila v Melbourne, kjer je Pavla kmalu spoznala Jerneja. Poročila sta se leta 1957 in leta 1958 se je družini pridružil sin Frank. Leta, ki so sledila, so bila značilna za priseljenko družino: mož je delal šest dni na teden, žena je imela več služb in skrbela za hišo, kot se je včasih reklo. Zelo rada je pletla puloverje in jopice. Trdila je, da jo to delo sprošča. Tudi vrt je bil ena od njenih strasti. Poleg vrtnic, kamelij in drugega cvetja je rada pridelovala svežo zelenjavo. Vedno je bila zelo odprta za nove ideje in pripravljena poskusiti nove stvari. Bila je praktična in ustvarjalna oseba, pa naj je pletla pulover, pripravljala večerjo, polagala tapete, negovala rastline ali kar koli drugega. Govorila je slovensko, italijansko, angleško in malo poljsko ter se rada družila z drugimi in izmenjevala ideje. Vrednote, v katere je verjela in po katerih je živela, so bile: pogum, odločnost, hvaležnost, sočutje, samodisciplina, pravičnost in enakost. Zelo rada je ponavljala: »Delaj, kot da boš živel večno, moli, kot da boš jutri umrl.«

Sin Frank je o njej na koncu govora povedal: »Finally, from a personal perspective, mum was the person who first showed how to love, to distinguish between right and wrong, who set your mind on the path of knowledge, who would always listen to you (good or bad), who told you when you were wrong, who shared your highs and lows, who would always encourage you, be your

fiercest defender and supporter and be there for you and gently guide you along your way. It has been said that God couldn't be everywhere and that's why he created mothers. This rings so true for me and I thank God for her life.«

Sočutje sinovoma Karlu in Franku, vnukinjam Caroline, Vanessi in Andrei, vnuku Michaelu, pravnukinji Isabelli, pravnuku Oscarju, sestri Ivanki v Avstraliji, in sestri Mariji v Italiji.

VJEKOSLAV (Loui) DURUT je umrl v soboto, 2. novembra 2024, v Austin Hospitalu v Heilderbergu. Rodil se je 3. oktobra 1934 v Zadru na Hrvaškem. Od njega smo se poslovili v naši cerkvi v Kewju v torek, 12. novembra 2024. Ob 12. uri smo darovali mašo zadušnico, po njej smo ga pokopali na pokopališču Keilor. Bil je najmlajši od šestih fantov, v družini z osmimi otroki. Kot najstnik se je vpisal v trgovsko šolo, kjer se je izučil za izdelovalca kotlov. Kmalu zatem je v iskanju boljšega življenja prestopil mejo in odšel v Italijo. Nekaj časa je preživel v prehodnem begunskem taborišču Capua campo blizu Neaplja, nato pa so ga konec leta 1957 preselili v Latina campo blizu Rima. Tu je prvič srečal slovensko dekle po imenu Zora, s katero se je pozneje poročil. Z ladjo Aurelia sta iz Trsta odplula proti Avstraliji. Tam je najprej odšel v migrantski kamp v Bonegillo. Ker ni želel delati v tovarni, se je preselil v severni Queensland, kjer je delal na kmetijah s sladkornim trsom kot sekalec trsa. To je bilo težko in naporno delo in čez nekaj časa se je vrnil na jug in začel delati v hidroelektrarni Snowy Mountains. Rad je igral

nogomet in je pritegnil pozornost trenerjev hrvaškega nogometnega kluba Deakin v Canberri, kamor se je preselil leta 1958. V Canberri je ostal do leta 1960, nato pa se je preselil v Geelong, kjer je igral za hrvaški klub Geelong. Po nekaj letih igranja nogometa v Geelongu se je preselil na St Kildo, kjer se je spet srečal z Zoro, s katero sta se 6. novembra 1965 poročila. Leta 1966 sta zgradila svoj prvi dom v Glenroyju, kjer sta vzgajala svoji deklici Audro in Esther. Leta 1981 sta si zgradila nov dom v Greensboroughu, kjer je ostal do smrti.

Sočutje ženi Zorki, hčerkama Esther in Audri, vnukinji Maji, vnukom Liamu, Daylanu in Cobenu, bratu Janiju in sestri Ani v Avstraliji, ter sestri Mariji na Hrvaškem.

ALOJZ (Louie) BELE je umrl v nedeljo, 3. novembra 2024, v McCulloch House v Claytonu. Rodil se je 9. novembra 1942 v vasi Vrhe pri Dolžu. Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 11. novembra 2024 ob 13.15 (1.15 pm), v Blair Chapelu na Springvale Botanical Cemeteryju, kjer je bil po slovesu tudi pokopan.

Sočutje ženi Vladanki, hčerki Jasni, sinu Johnu, vnukinjama Natashi in Rose, vnuku Michaelu, sestrama Mariji in Pepci ter bratu Ivanu v Sloveniji.

EMA JANIČ, rojena KLEMENČIČ, je umrla v torek, 26. novembra 2024, v Bolton Clarke Greenview Aged Caru v Donvalu. Rodila se je 9. junija 1942 v Muti na Koroškem. Od nje smo se poslovili v četrtek, 12. decembra 2024 ob 11. uri, na pokopališču Keilor (Area J, 342), kjer je tudi pokopana.

V začetku leta 1957 je Ema z mladimi prijatelji načrtovala pobeg čez slovensko-avstrijsko mejo, ki je uspel. Bila je stara komaj 15 let. Začasno se je nastanila pri svoji teti. Petega oktobra 1959 je skupaj s Paulo in Francem odplula v Avstralijo, kjer so skupaj živeli pri stricu v Kewju. Prek skupnih prijateljev v slovenskem klubu je Ema spoznala Viljema Janiča. Oktobra leta 1962 sta se poročila. Leta 1960 se jima je rodil sin Marjan, leta 1963 pa sin Viljem. Mož Viljem je zbolel za srčno boleznijo in 23. maja 1993 umrl. Ema je več kot 20 let delala v Kew Cottages kot pomočnica medicinske sestre. Bila je članica Slovenskega društva Melbourne, kjer je aktivno pomagala, kjer je bilo potrebno, še posebno rada v kuhinji. Pridružila se je tudi družini balinarjev in uživala na domačih tekmovaljih ter z drugimi slovenskimi društvi. Treningov, ki so bili ob petkih zvečer, ni nikoli zamudila. Bila je zelo družabna oseba.

Sočutje sinovoma Marjanu in Wiljemu, vnukinjam Megan, Angeli in Samanthi, vnukom Petru, Trevorju in Brettu, ter pravnukom in pravnukinjam.

VILJEM BAUER je umrl v soboto, 7. decembra 2024, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodil se je 26. januarja 1937 v Gradu na Goričkem. Od njega smo se poslovili v torek, 17. decembra 2024. Ob 12. uri smo darovali mašo zadušnico v cerkvi Sacred Heart v St Albansu. Po njej smo ga pokopali na pokopališču Keilor. S Kristino, rojeno Baligač, sta se poročila 1. decembra 1956 v Kočevju. Januarja 1961 sta s sinom Williamom z letalom poletela proti daljni Avstraliji. Nastanila sta se

v St Albansu. Kasneje sta se jima rodila še sinova Dušan in Danny. Viljem se je rad ukvarjal z lovom, še posebej na divje zajce, ribarjenjem in vrtnarjenjem. Z ženo sta rada obiskovala bližnji slovenski klub in slovenske maše v St Albansu.

Sočutje ženi Kristini, sinovoma Williamu in Dannyju, vnukom Andrewju, Petru, Trevorju in Ianu, pravnukinji Mackenzie, pravnukom Masonu in Ashwinu, sestram Honki, Angeli, Kristini, Mariji in Anici v Sloveniji, ter sestri Rezi v Avstriji.

ALBINA (Zora) BARBIŠ, rojena KÓRČE, je umrla v sredo, 11. decembra 2024, v Northern Hospitalu v Eppingu. Rodila se je 1. marca 1939 v vasi Mala Brda pri Hruševju. Od nje smo se poslovili v sredo, 18. decembra 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo darovali mašo zadušnico, po njej smo jo pokopali v Northern Memorial Parku v Glenroyju. Ob njenem rojstvu so bila Mala Brda pod italijansko oblastjo, zato jo je oče poimenoval Albina, ker je italijanska vlada to ime sprejela. Doma pa so jo klicala Zora ali Zorka. Bila je deseti otrok. Nekaj let po začetku vojne je bila družinska hiša požgana. Zorko so poslali k družini v sosednjo vas. Čeprav je bila še mlada, je morala trdo delati, ni imela veliko za jesti in pogosto so jo pretepali. Sčasoma se je lahko vrnila domov in začela obiskovati šolo v Hruševju. Pozneje je obiskovala srednjo šolo v Postojni. Pri 17 letih se je s prijateljico Miro odpravila na pot. Z avtobusom sta se odpeljali v Dutovlje, kjer je živela njena starejša sestra Franca. Ob prihodu je Franca ugotovila, kaj

sta dekleti načrtovali. Z avtobusom ju je poslala nazaj domov. Toda Zora in Mira sta imeli drugačno zamisel in sta na prvi postaji izstopili. Skozi gozd sta se prebili do meje. Razpršili sta parfum, da bi stražne pse spravili s poti. Ko sta prečkali mejo, sta se predali italijanskim oblastem. Zora je imela komaj 17 let, vendar so jo zaprli v celico skupaj z drugimi, ki so preslopili mejo. Ker je bila mladoletna, je obstajala možnost, da jo bodo poslali nazaj. Odpeljali so jo na mejo, kjer so čakali njeni starši. Tam se je morala odločiti, ali se bo vrnila domov ali pa bo poskusila v novi državi. Odločila se je, da bo šla naprej.

V Vidmu je ostala v begunskem taborišču, dokler ni dopolnila 18 let. Trdoživa in pametna si je poleg dela, ki ji ga je uspelo dobiti, ustvarila še postranski posel z napovedovanjem usode. Vedela je, da ni jasnovidka, a je bila pametna. Ljudem je govorila, da jih čaka dolga pot, kar je bilo seveda res, saj jih je čakala selitev po svetu. Ženskam je povedala, da imajo veliko oboževalcev, saj je vedela, da je moških več kot žensk, zato imajo vse dame vsaj enega oboževalca ... Zora je potrpežljivo čakala na vozovnico za Kanado, kjer je imela dva brata. Ko pa je dopolnila 18 let, so ji ponudili možnost, da pride v Avstralijo. Pogumno se je odpravila na dolgo pot do Melbournea.

Zdaj je bila uradno begunka. V Port Melbourneu sta jo 16. maja 1957 pričakala brat Luka in pater Bazilij, ki je ob njenem prihodu vzkliknil: »Ampak ti si dekle! Imam službo za moškega. Pričakoval sem Albina, ne Albine!« Tri dni pozneje ji je pater Bazilij v vsako roko stisnil po pet penijev in jo pustil

na tramvajski postaji, nedaleč stran. Pri 18 letih in dveh mesecih se je s tramvajem odpeljala v svojo prvo službo. Edine angleške besede, ki jih je poznala, so bile »this is the table«, ki se jih je naučila v šoli.

Kmalu je dobila službo v bolnišnici Freemasons. Vse, kar se je naučila, je uporabila za pomoč družini in prijateljem OB prihodu v Avstralijo. Poiskala jim je stanovanje in službe in ni nikoli ničesar zahtevala v zameno. Avstralska državljanka je postala leta 1963, takoj ko je bila do tega upravičena. Leta 1963 je Tito odprl mejo in pet se je odpravila na dolgo pot proti domu. Tri mesece je preživela z družino in prijatelji, nato se je vrnila v Melbourne. Pater Bazilij je Jožeta in Zoro, zdaj z novim priimkom Barbiš, poročil 27. februarja 1965 v katedrali svetega Patricka. Skupno življenje sta začela v Brunswicku, kmalu pa sta se preselila v bungalov v Coburgu. Kmalu se jima je rodila hčerka Diana. Ko sta privarčevala dovolj denarja, sta si kupila dom v Moomba Parku, ki ga zdaj vsi poznamo pod imenom Fawcner. Nekaj let pozneje se je družini priključil še sin Johnny.

Zora je opravljala različna dela. Delala je v kavarni v Kmartu, čistila in kuhala v lokalnem motelu; rada se je pohvalila, da je pripravila zajtrk enemu od bratov Leyland (bila sta raziskovalca in ustvarjalca dokumentarnih filmov). Vedno je bila rada del slovenske skupnosti v Avstraliji. Obiskovala je različne slovenske klube v Melbourneu in tudi slovensko cerkev v Kewju.

Sočutje možu Jožetu, hčerki Diane, sinu Johnnyju, vnukoma Nikolaju in Charlesu ter sestri Danici v Sloveniji.

Janez in Marija Rotar

Štefka Šoba

Matija in Pavla Cestnik

Lojze in Anica Markič

Rachel Lenko, 50 let

Barbara Brozic, 50 let

Anna Lapuh

Jože Dekleva

Roman Razboršek

Marija Žugič

Peter in Iva Mandelj

PRIDI IN SE ZNOVA UTELESI MED NAMI!

*Naša zemlja gori na vseh koncih,
dimi granat zatemnjujejo sonce,
jok lačnih otrok para nebo
ob nemem kriku mrtvih staršev.*

*Pridi in se znova utelesi med nami!
Naše jaslice so bednejše od betlehemskih:
tam, na krovu begunskih čolnov,
tam, v strelskih jarkih krvavečih vojakov,
tam, v mrzlih taboriščih pregnancev,
tam, na umazanih pločnikih brezdomcev,
tam, ob železnih prešah za ljudi v diktatorskih zaporih ...
tam, kjer ljubezen ni dobrodošla in je življenje osovraženo.*

*Pridi in se znova utelesi med nami,
saj brez tebe ni božiča!
Ne bomo več poklekovali pred maliki,
ker boš med nami ti, Bog;
ne bomo klonili pod strahom,
ker nam boš podaril pogum;
ne bomo se prepuščali nasilju in krivicam,
ker nam boš prinesel pravičnost in mir.*

*Pridi in se znova utelesi med nami!
Tvoj rojstni kraj bo v naših srcih,
v stisku rok ti bomo naredili zibel,
z odpuščanjem te bomo ogreli,
s hvaležnim čudenjem te bomo objeli.*

*Pridi, Gospod,
ob tem Božiču in v novem letu 2025!*

p. Pavle Jakop

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

STATISTIKA 2024

Krsti: 1 (deček).

Poroke nismo imeli nobene.

Pogrebi: vseh 24: 14 moških, 10 žensk. Previdenih je bilo 15, nagle smrti sta umrla dva. Dva so našli mrtva. Povprečna starost pokojnih je 84 let in pol (moških 84 let, žensk 85 let). Najstarejši je bil moški, star 100 let, najmlajši moški, star 56 let.

Nedeljniki: v Merrylandsu 82, v Wollongongu 21, v Canberri 12, na Gold Coastu 12.

Sv. obhajil: 11.302.

Bolniki: obhajanih 291, maziljenih 143.

Prvoobhajanci: 3.

Birmanci: 7.

MED NAMI JE BILO ...

Zadnjič smo ostali pri zahvalni nedelji v novembru. Tokrat smo prvič okrasili naš oltar s sadovi zemlje in dela naših rok, kot je navada doma. Bog povrni vsem pridnim! Pred skoraj četrt stoletja sem prvič maševal pri Sv. Rafaelu ravno na zahvalno nedeljo, ki je pri nas druga nedelja v mesecu, ker smo prvo

nedeljo pri naših rajnih. Spomnim se, da sem po maši nagovoril našo letošnjo stoletnico Milko Stanič, ki je bila še dejavna katehistinja in organistka, in ji povedal, da pogrešam okras oltarja na zahvalno nedeljo. »Ma, vjeste, pater, pri nas je šele pomlad!« je dejala. Potem smo nekaj let potrpežljivo počakali, letos pa napravili naš slovenski okras. Morda bo še kakšna ideja ali zgled. Spomnim se iz domače župnije, da so poleg raznih pridelkov, kozarcev z ozimnico, hleba kruha in vrča vina dodali knjige in zvezke, pa otroške smuči in sanke, igrače, ker pri nas doma je bil sneg nekajkrat že za verne duše, na vse svete je mraz vlekel k tlom, ko smo

šli k Božji službi in na pokopališče, že dolga leta pa snega doma kar noče biti tam do Božiča. Letošnja naša zahvalna nedelja, v prijetni pomladi, pa je bila res pomladna, ko so tri dekleta – sestre Ariana, Rihanna in Milana prvič sprejele Jezusa v svoje srce. Mlajši dve

prvoobhajanki sem krstil pred dolgimi leti. Oče Robert je Mariborčan, mami Rachel je Avstralka. Po sv. maši smo se srečali v naši dvorani. Naročil sem sladico pri naših sosedi (Heart2Heart – priporočam!), ker je bil dan sončen in vroč, pa je kar sladoled (ki sem ga tudi prinesel) šel v slast.

Teden kasneje smo po šestih letih obhajali praznik Svetega Duha – sveto birmo. Birmovalec, generalni vikar naše škofije Parramatta g. Peter G. Williams, je res navdušil vse občestvo

in bil tudi sam navdušen. Naše občestvo je obiskal prvič. Zakrament je prejelo sedem naših birmancev, trije fantje in štiri dekleta.

Obnova jaslic: letošnji božič je še posebej pomenljiv, saj smo v naši slovenski cerkvi sv. Rafaela v Sydneyju – Merrylandsu blagoslovili obnovljene naše jaslice. Kipi so po več kot 50 letih očiščeni, popravljeni, na novo prebarvani. Gospa Mona Gouburan iz Campbelltowna in sodelavci so jih ob-

novili v petih tednih (od 8. novembra do 13. decembra) v ateljeju Creative Art School v Bankstownu (<https://creativeartschool.com.au>). Še nekaj kipcev smo dobili pet dni pozneje. Restavratorka jih ocenjuje kot dragocene in bodo, zdaj obnovljene, še bolj dragocene in imele umetniško vrednost. »Dragocene so pa tudi zato: najprej, ker je Gospod prišel med nas, potem pa, ker smo praktično vsi rojaki, ne samo naši otroci in vnuki, zrasli z njimi gor, in gremo sedaj kot romarji upanja, poslani drug k drugemu v svetem letu, ki ga bomo sklenili 6. januarja 2026, ravno na 100-letnico rojstva p. Valerijana« (sem povedal v homiliji na božični praznik). Čas je bil zares kratek in sem se bal, da jaslice ne bi bile dokončane. Načr-

toval sem že lani, pa je neurje januarja poškodovalo cerkveno streho in pevski kor. Obnova je srečno končana in obnova jaslic zdaj prav tako. Bogu hvala in Bog povrni!

Nekateri naši farani so predlagali, da kupimo nove jaslice. Pa je kar hitro padla kocka, da obnovimo dosedanje. Gospa restavratorka je odločno odsvetovala, da kupimo nove jaslice, ker so »Made in China«. (»Vidim po obrazih,« je dejala.) Odkrito rečeno, tudi ne bi bilo tistega vzdušja, kakor je bilo dosedaj. Jaslice v cerkvi je postavila Olga Konda, zakonca Samira in Milad (sestra in

svak Fr Georgesa) iz sosednje melkitske župnije sv. Elija sta oblikovala ozadje, da izgleda kot votline, kakor so jih imeli na betlehemskih poljanah. Sosed Vasko je obesil zvezdo in ozvezdje (lučke).

Hlevček pa je naš, slovenski. Jaslice sem blagoslovil pri božični polnočnici. »V sveti božični noči, ko se je rodil naš Odrešenik, je angel oznanil veliko veselje. To veliko veselje je zdaj naša naveza in zaveza, da postajamo romarji upanja, kakor bomo to uresničevali v svetem letu in kar so postali preprosti pastirji in učeni Modri z Vzhoda. Veselelo oznanilo – grško 'evangelion' – nam pove, kako je Gospod prišel med nas in nas vabi: 'Pridite k meni vsi' (Mt 11,28). Spomnim se kipa Srca Jezusovega iz domače župnijske cerkve v Trziču, ki je bil postavljen v svetem letu pred sto leti, in pa sv. Male Terezike, ki je ravno postala svetnica. ... Bog je izpolnil svoj načrt, človek pa mora prehoditi pot, ki je tudi romanje. Romanje je mnogo več, je srečanje z Gospodom, da postaja romanje upanja, romanje s ciljem, romanje drug k drugemu.« (še nekaj misli iz moje božične homilije)

BOŽIČNI PRAZNIKI so bili zelo lepi, obisk pri vseh mašah večji kot lani. Leta 2023 smo imeli zelo slabo vreme, zdaj pa je bilo enkratno, ni bilo ne prevroče ne premrzlo, sončno in ravno prav. Pri božični polnočnici nas ni veliko, pri dnevni maši nas je več, bili pa smo tudi okrepljeni z gosti iz naše Slo-

venije. Mešani pevski zbor so okrepili: Nevenka Hrastar, ki je sestra mojega sošolca, pokojnega p. Igorja Štamfla, njen mož Ivan, sinovi Peter, Pavel in Lojze, ter kolegica Patricija – bili so na obisku pri stricu Valentinu Luzarju in njegovi družini. Naš pevski zbor je res doživeto zapel. Še nekaj obiskovalcev smo imeli iz drugih krajev, za novo leto so prišli člani treh družin iz Grosuplja, najmlajši Luka je ministriral. S Koroške pa nas je novembra obiskal Luka Kropivnik in po božičnih praznikih še njegova družina. Luka je bil med nami že predlanskim, v Melbournu pripravlja doktorat. Ena obiskovalka je prišla iz Šembida – Podnanosa. V Wollongongu smo imeli pri zgodnji polnočnici zakonca iz Ormoža in družino iz Preddvora. Božična večerna maša v Canberri je bila v lepem sončnem večeru in ob lepem zahodu. Med nami je bila Cilka Žagar, ki se nam vsako leto pridruži pri božični sv. maši v Canberri.

Naše Štefanovanje smo obhajali s

praznično sveto mašo, pri kateri smo premišljevali nagovor celjskega škofa dr. Maksimilijana Matjaža pri sveti maši za domovino. Če povzamem škofovo misel za naš slovenski praznik: »Samo tisti, ki so verovali, so lahko uspeli. Samo ljudje z vero se namreč zavedajo, da ni vse odvisno od njihovega dela, da je potrebno imeti odprte oči in srce, da vidim in slišim drugega in da po drugih slišim in sledim tudi Gospodu.« Vere danes zelo manjka, zato naj bo sveto leto res priložnost. Zapeli smo našo himno, po sv. maši pa smo se srečali v dvorani ob kavi, čaju, potici in pecivu. Kosilo so tokrat pripravili na Slovenskem društvu Sydney v Wetherill Parku.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Tudi v pobožičnih dneh ste vabljeni k bogoslužjem in ogledu naših jaslic, ki naj bodo še večja spodbuda za vse nas. Na svečnico, 2. 2., se bomo poslovili od jaslic in zapeli še zadnjič božične pesmi s pevci mešanega zbora. Pri sv. maši ob 9.30 bo blagoslov sveč, po sv. maši pa boste lahko prejeli blagoslov sv. Blaža. Blagoslov otrok in šolskih torb bo četrto nedeljo v februarju, 23. 2., pri sv. maši ob 9.30. Zadnja leta nas ni bilo veliko. Ali bo letos kaj boljše? Potrudimo se in obvestimo se! Lepo bi bilo in prav, da bi

spet oživela srečanja in tudi družinske sv. maše. Do konca februarja se tudi prijavite kandidati za prvo sv. obhajilo in birmo. Ko sem lani pripravljal naše birmance, sem dobil elektronsko sporočilo še za tri kandidate. Žal smo takrat že končali nauk in morajo pač počakati, pa priti kaj v Merrylands, seveda. Imamo pa kandidatko za prvo sv. obhajilo v Canberri, mamica je svetovalka na veleposlaništvu. Spremljajmo mlado družino z našo molitvijo. Na pepelnico, 5. 3., bosta sv. maši z obredom pepelenja ob 9.30 dopoldne in ob 7.00 zvečer.

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maše so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, v zimskem času ob 4.00 popoldne. V novem letu so svete maše: 1. in 12. 1., 9. 2., 9. 3., vse ob 5.00

popoldne. Nedelja, 9. 3., je prva postna in bo pri sv. maši obred pepelenja. V aprilu pa bosta sveti maši na cvetno nedeljo, 13. 4., ob 4.00 popoldne, in na veliko noč, 20. 4., ob 12.00 – opoldne. Takrat bo po sv. maši blagoslov velikonočnih jedil.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 6.00 zvečer: 19. 1., 16. 2., 16. 3., in v aprilu na veliko noč, 20. 4., vedno ob 6.00 zvečer. Na veliko noč bo po sv. maši blagoslov velikonočnih jedil.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

V Kraljičini deželi smo obhajali slovensko sveto mašo prvo nedeljo v januarju, na praznik Gospodovega razglasenja (pri nas v nedeljo, 5. 1. 2025), v dvorani Rotary kluba (bivša »Lipa«) v Ashmoru. Zbralo se nas je 17. Velikonočno Božjo službo bomo imeli prvo nedeljo v maju, 4. 5., v naši kapelici Marije Pomagaj v Marian Valley. Nekateri rojaki ste predlagali naš romarski kraj in smo po sveti maši soglasno sklenili, da bomo obhajali naslednjo sveto mašo v naši kapelici. V svetem letu lahko na tem romarskem kraju prejmemo odpustek. V Marian Valley so svete maše vsak dan od ponedeljka do petka ob 9.00

dopoldne, ob sobotah in na fatimski dan ob 11.00 dopoldne, ob nedeljah ob 11.00 in ob 4.00 popoldne.

PRVO SV. OBHAJILO

Na zahvalno nedeljo, 10. 11. 2024, so v naši cerkvi sv. Rafaela prejele prvo sv. obhajilo sestre ARIANA MARIE, RIHANNA LEE in MILANA BIANCA PIRC.

SV. BIRMA

V nedeljo, 17. 11. 2024, smo po šestih letih spet obhajali birmansko slovesnost. Zakrament – dar Svetega Duha so prejeli: KAIAH HOGAN, SETH HOGAN, CALLAN JAKE KOCIPER, JOSHUA ANTON KOCIPER, ARIANA MARIE PIRC, RIHANNA LEE PIRC in MILANA BIANCA PIRC. Birmovalec je bil generalni vikar škofije Parramatta Very Rev. Peter G. Williams.

THOMAS NOAH FISHER je prejel zakrament sv. birme v župnijski cerkvi sv. Marjete Alakok (St. Margaret Mary) v Merrylandsu v soboto, 23. 11. 2024.

Birmovalec je bil msgr. Ron McFarlane, škofijski kancler škofije Parramatta.

NAŠI POKOJNI

ANGELA JAMŠEK, rojena LOKAR, je umrla v domu starejših Arcare Nursing Home v Oatlandsu, NSW, v ponedeljek, 11. 11. 2024. Rodila se je v Ljubljani, 21. 2. 1937. Po poklicu je bila čistilka. Angela zapušča sina Lloydja z ženo Jennifer, hčer Ido z možem Philipom, vnuke Thomasa, Davida, Jonathana, Thurbona Lukea in vnukinjo Nicole. Mož Janez je umrl leta 2018. K pogrebnim molitvam smo se zbrali v kapeli White Lady Funerals v Pennant Hills v torek, 19. 11. 2024. Nato je bila pokojnica upepeljena.

CVETKA STARIHA, rojena SKALA, je umrla 27. 11. 2024 v bolnišnici Greenwich, Palliative Care. Luč sveta je zagledala 10. 4. 1935 na Krvavčjem Vrhu v župniji Semič. V družini je bilo 14 otrok, Cvetka je bila trinajsta. Sedemnajstletna je odšla od doma v mesto k sestri Antoniji. Po dveh letih sta emigrirali v Avstrijo, kjer je bila Cvetka dve leti gospodinjska pomočnica, nato se je odpravila v Avstralijo za svojima bratoma Jožetom in Cirilom. Tja je pripotovala 14. 8. 1956. V Avstraliji je opravljala različna dela, bila je kuharica v samostanu sester. Avgusta 1958 sta se poročila z Vidom Starihom. Vid je še po poroki devet mesecev delal v Snowy Mountains. Družina je imela svojo prvo hišo v Croydonu, nato so živeli v Chatswoodu in kasneje zgradili novo hišo v Duralu. Cvetka je bila odlična kuhari-

ca in šefica kuhinje v Businessman's Clubu, kjer so bili zaposleni in ji pomagali tudi družinski člani. Kasneje so kupili zemljo v Duralu in postavili novo hišo. Tudi doma je bila hiša vedno polna dobrot, vrt pa sadja in zelenjave. Cvetka zapušča sina Sandyja z ženo Deborah, hčer Wendy z možem Michaelom, vnuke Jacksona, Kurtisa, Sabrino, Cherie, Adama, Brittany, zeta Petra, svakinjo Tončko Stariha in družino, ter svakinjo Tončko Topolovec in družino, številne nečakinje in nečake. Bila je botra Michelle, Chrisu in še štirinajstim otrokom, prijateljica mnogim. Mož Vid je umrl leta 2020. K pogrebni obredni smo se zbrali v naši cerkvi sv. Rafaela v ponedeljek, 2. 12. 2024, in jo pospremili na pokopališče Macquarie Park Cemetery, kjer počivata skupaj z možem Vidom.

NADA GOJAK, rojena BERGANT, je umrla v torek, 3. 12. 2024, v domu starejših Uniting the Marion v Leichardtu, NSW. Rojena je bila 7. 1. 1947 v Mariboru, odraščala je v bližnjem Sv. Petru – Malečniku pri Mariboru. Bila je gospodinja, poročena z Ivanom Gojakom, znanim mesarjem. Družina je znana, spoštovana in priljubljena med nami. Nada je v bolezni prejela zakramente. Zapušča moža Ivana, sina Davida Johna z ženo Matejo, vnuka Luka in Lano, brata Janka in Stanka in sestro Slavko in njihove družine. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v ponedeljek, 9. 12. 2024. Nada počiva na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

EMILIJA RUTAR, rojena QUALIZZA, je umrla na sveti večer, v torek, 24. 12.

2024, v domu starejših Cabrini Village v Westmeadu. Rodila se je 15. 9. 1930 v vasi Polica – Polizza v Beneški Sloveniji, župnija Srednje – Stregna (Italija), kot druga od sedmih otrok. Po vojni so se preselili na Morsko (vas pri Kanalu ob Soči) in okoli leta 1950 spet v Benečijo. Emilija se je leta 1952 poročila s čevljarjem Jankom Rutarjem iz Čiginja pri Tolminu. Še isto leto sta prišla v Avstralijo. Rodili so se jima trije otroci. Družina je živela v Redfern, v Waterlooju, v Enfieldu, kjer je imel mož Janko čevljarstvo delavnico, in v Guildfordu. Emilija je bila po poklicu šivilja. Bila je tiha, skromna in zelo družabna. Z možem sta se rada udeleževala prireditev, plesov in zabav. Družina je bila tesno povezana z našo cerkvijo sv. Rafaela v Merrylandsu, Emilija je rada pomagala pri raznih delih, postrežbi, pri prodaji rabljenih predmetov (Garage Sale). Bila je zelo gostoljubna, odlična kuharica, rada je skrbela za vrt, za rože. Tudi po upokojitvi je dejavno pomagala v naši cerkvi in misijonu, opravila je katehetski tečaj in bila katehistinja v šolah. Vedno je bila povezana s svojimi domačimi v Benečiji, si dopisovala z njimi, pošiljala slike. Tudi otroci in vnuki so obiskali sorodnike. Zadnjih 11 let je živela v domu počitka. Emilija zapušča sina Dannyja z ženo Cathy, hčer Eddo z možem Michaelom, sina Marka z ženo Beverly, vnuke Philipa, Kimberley, Chrisa, Michaelo, Mitchella, Ellisa, Carsona in pravnuka Jacka. Mož Janko je umrl že leta 2002. K pogrebni sv. maši smo se zbrali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v petek, 3. 1. 2025. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

Fran Erjavec (1834–1887)

Fran Erjavec je bil naravoslovec, potopisec in pripovednik. Uvrščamo ga v generacijo pripovednikov, ki so v petdesetih letih ustvarili temelje slovenski prozi in pripovedništvu. Izhodišča za pisanje je iskal v znanosti, naravoslovju, opazovanju narave, narodopisju in opisovanju socialnega okolja. Poleg povesti, ki so jemale svojo snov iz narave, je pisal tudi orise nenavadnih značajev ter prevajal številne prirodoslovne knjige za šolsko rabo. Bil je torej eden prvih, ki je skušal pokazati širšemu občinstvu, da je lahko znanost tudi zabavna, in da je mogoče znanstvena in strokovna besedila oplemenititi tudi z umetniško besedo. Bogat je tudi nabor njegovih potopisov, znanstvenih razprav in leposlovnih del.

Najbolj znan pa je po svojih opisih in prikazih živalskega sveta, ki jih je izdal v več zbirkah: *Domače in tuje živali v podobah, Naše škodljive živali v podobi in besedi, Živali v podobah.*

Jež

Prijatelj, če hočeš videti čudnega ponočnjaka, pojdi z menoj. Sonce je zatonilo za gorami, v gozdu so za čas umolknili razni glasovi, rosa je začela padati. Ustavimo se na obrobju in stopimo za gosti grm.

Zdaj je v gošči nekaj zašumelo med suhim listjem, zdaj spet, čedalje bliže nas, no! zdajci se je zganilo dračje, iz grmičja se prikaže koničast rilček in precej za njim čudna žival starikavega nagrbanega lica, kratkega repa, nizkih podplatastih nog in oblega trupa v bodeči sivi suknji. Čeprav je videti okoren, vendar hlata sem ter tja, stika po luknjah, prevrača listje in rije z rilcem kakor svinja.

Izpod kamna je prepodil martinčka, hitro plane za njim; živalca bi se zvijala in branila, vendar ni časa, jež jo je že pohrustal in zdaj spet nemudoma išče živeža. Zdajci počí suha vejica pod našimi nogami, jež se zdrzne, malo posluša in hipoma skrči glavo in noge ter se zvije v klopčič. Čeprav je našopiril bodice,

ga vendar rahlo vzamemo v roke ter ga nesemo domov na vrt.

Jež je čuden svat. V svojem vedenju je res malo neroden in telebast, vendar pošten skozi in skozi, celo šegav in šaljiv, vsaj hudobe ni v njem nobene, in prav po nedolžnem trpi, če ga surovi nevedneži preganjajo. Godi se mu kakor sploh poštenjakom, hudobni svet mu je natvezel pregrehe, za katere obrekovani

siromak ne ve. Govori se o njem, da na skrivnem piščeta kolje, krave sesa in Bog si ga vedi kaj še, kar pa je vse izmišljeno.

Plašni samotar ždi ves dan v kakem grmu ali v luknji pod kako korenino ali pod kupom suhljadi in šele zvečer si upa zapustiti skrivališče. Boječe caplja okoli z mokrim rilcem, vedno sledi miši, žabe, kuščarje, kače, črve, ogrce, polže in drug mrčes. Najraje žre miši, zato ga ljudje tudi jemljejo v hiše, kjer poleg miši lovi še neko drugo nesnago, za katero nimamo strahu pri hiši, to so namreč ščurki; tem je zaklet sovražnik. Če ne dobi dosti mesne jedi, se loti tudi sadja.

Znamenito je pri njem posebno to, da tudi najstrupenejšega gada požre brez vsake škode; naj ga gad še tako seka in pika v gobec ali kamor hoče, jež se ne zmeni za to, le malo se obližne, potem strupeni kači lepo stare glavo ter jo požre vso do repa. Tudi drug strup, ki bi usmrtil dosti večjo žival, mu ne pokvari niti zdravja niti volje do jedi.

Tako se jež pošteno preživi do jeseni. Ko začne listje padati z drevja, tudi on skrbi za zimo; izkoplje si globoko jamo ter nanosi vanjo listja, mahu in trave, da je vsa polna. Smešno je gledati ježa, kako si posteljo znaša; povalja se namreč po listju in mahovju, kar se je nabodlo na bodice, to nese domov, in če se zraven nasadi še kaka lesnika ali hruška, mu je tudi prav.

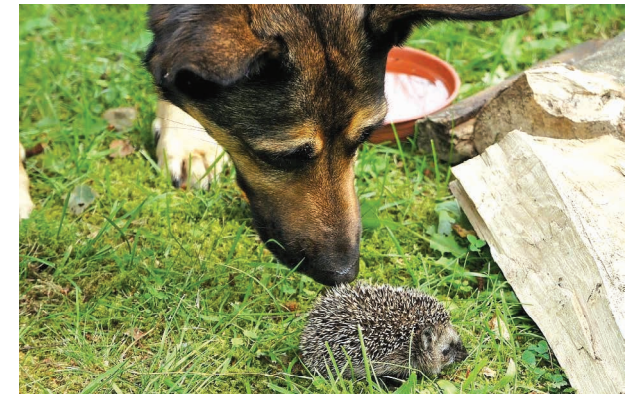
Zima nastane, jež se zarije v steljo, se zvije in zaspi tako trdno kakor morda nobena druga žival. Človek bi rekel, da je mrtev, če mu ne bi utripalo srce.

Ježev je povsod, na ravnem in v gorah. Ljudje navadno mislijo, da sta pri nas dva ježa, pasji in svinjski; pravijo, da je svinjski dober za jed, pasji pa ne. Ampak to so prazne bajke; pri nas je samo ena vrsta, le toliko je res, da ima samica navadno daljši rilec, in bržkone je to svinjski jež. Cigani ježa radi jedo.

Mladi ježi se kmalu privadijo hiše in bi bili človeku všeč, ko ponoči ne bi bili tako nemirni in ko ne bi smrdeli. Na vrtovih pa so neizrečeno dobri, in pameten gospodar bi jih moral vabiti, ne pa odganjati in ubijati, ker škode ne delajo nikakršne, drugega požrešnega in sitnega mrčesa pa dosti pokončajo.

Ježevi najhujši sovražniki so psi; kjer ga ovohajo, mu ne dajo miru. Siromak si ne ve drugače pomagati, da se zvije in tako preganjalcem da priložnost, da si na bodicah okrvave nosove. Bolj zoprna je premetena lisica; bodeči klopčič s prednjima nogama beza in vali do bližnje vode, tam pa se klopčič hitro razvije.

Še huje pa lisica podkuri prestrašenemu ježu, če ga porosi s svojo smradno vodo; tedaj hitro pokaže glavo izmed bodic, lisica hlastne po njej – in ježa ni več.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Društvo Planinka je ob koncu leta 2024 organiziralo ladijsko potovanje v Novo Gvinejo – PNG. Vodenje in organizacijo potovanja je prevzela Slavica Maver, in ga tudi

odlično izpeljala. Lepo število članov (sedemnajst) se je odzvalo vabilu na plovbo z ladjo *Carnival Luminosa*. Najprej smo si ogledali mestice Alatolo, otoke Conflict in Kiriwina ter mesto Rabaul, v katerem je čudovita katedrala sv. Frančiška Ksaverija. Vsi udeleženci smo bili veseli te morske avanture, kjer smo skupaj praznovali tudi 87. rojstni dan Izabele Bukarica. Izabela in njen že pokojni mož Romano (+2017) sta z dolgoletnim delom veliko doprinesla društvu. Izabela je bila skromna sodelavka, mož Romano pa je rad z glasnim petjem dvignil družbo v Planinkini dvorani, pri delu in na gradbišču, ter ob večjih prireditvah redno spekel prašička na ražnju. Zato je bilo lepo in prav, da smo imeli takšno enkratno priložnost in na ladji skupaj popraznovali Izabelin rojstni dan.

V Queenslandu je društvo slovenskega jezika in kulture (SLCA – Slovenian Language and Culture Association) tudi letos pripravilo miklavževanje. Zbrali so se 14. decembra 2024 na drsališču v Acacia Ridgu, kjer so se mladi in stari drsali v prijetno hladnem okolju, medtem ko je bilo zunaj okoli 30°C. Po drsanju je otroke obiskal Miklavž, ki jih je tudi lepo obdaril. Več informacij lahko dobite na Facebookovi strani <https://www.facebook.com/SLCAQld>.

Na prvo nedeljo v letošnjem novem letu smo z lepimi božičnimi pesmimi sodelovali pri slovenski sveti maši. Pater Darko je spet prišel med nas in pridigal o krščanski tradiciji, svetih treh modrih – prvih romarjih, ki so prišli od daleč, ter predstavil jaslice, ki so jih obnovili v Sydneyju. Po maši smo se na povabilo društva odpravili v bližnji lokal, da smo se okrepčali. Potem nas je Mirijam Klemen po meni nepoznanih cestah vodila k bolnikom, vendar smo lahko obiskali le Karla Zupančiča, ki ga je pater Darko obhajal in mu podelil sv. bolniško maziljenje.

Naslednje naše srečanje in bogoslužje bo prvo nedeljo v mesecu maju, 4. maja. Tokrat bomo poromali v Marian Valley in obhajali sveto mašo v naši kapelici Marije Pomagaj. V svetem letu imamo čudovito priložnost, da obiščemo svetoletno svetišče in dobimo svetoletni odpustek.

Naj poročam še o pokojni **ISIDORI**, poznani kot **DORA VODOPIVEC**, ki se je 22. 5. 1925 rodila v Gorici. Njen dekliški priimek je bil Gomišček. V Avstralijo je, skupaj z možem Francem in sinom Luigijem, prišla iz Italije leta 1950. Mlada družina se je naselila v Brisbanu, kjer sta z možem dolga leta vodila družinsko restavracijo Ohio v Clayfieldu. Mož Franc Vodopivec je umrl že leta 1988. Dora je umrla v Brisbanu 16. 12. 2024 zaradi srčne kapi. Zapušča sina Luisa in hčerko Sonjo. Dora je bila znana kot dobra pevka in je veliko let pela v cerkvenem pevskem zboru, ki ga je vodil Stane Sivec. Pogreb je bil 23. decembra 2024 v kapeli na pokopališču Pinnaroo v Brisbanu, kjer so jo tudi pokopali.

Happy 100th Birthday

Paolina Podboj (Kobal) will celebrate her 100th birthday

on 23. 1. 2025.

Born in Studeno, Postojna, Slovenia, she is the 11th child in a family of 12 children, and the last to survive.

Paolina came to Australia with her husband Josef Podboj in December 1951, on the ship Goya. They were placed at the Bonegilla Migrant camp and travelled to work in South Yarra. Life was always a struggle, but she never lost her faith or connection with the Slovenian Catholic Church Kew and the St Albans Catholic Church.

With no family or friends in Australia, and only one suitcase, Paolina and Josef settled in St Albans, Victoria. They started a new life and raised one daughter. She purchased her first *Misli* in 1955, and this kept her connected with her homeland.

Today she lives with her family and is finding great joy watching her two great grandchildren.

Happy Birthday, mummy.

daughter Lillian Colangelo

BOŽIČ

»A je že božič?« je vprašala prijateljica.

»Pa nisem niti kartic poslala,« je nasmejano dodala.

Spet je padla, težko hodi. Demenca ji pomaga pozabiti bolečine, in vse drugo. Stiska me in poljublja. Tako je vesela mojega obiska, čeprav ne ve več prav, od kod se pozna.

»A si bila pri moji mami?« me sprašuje.

Dišeči rožmarin ji prebudi bežen spomin.

Tiho zapoje »rožmarin zeleni ...

Beri, beri rožmarin zeleni, beri, beri, Micika, rožmarin zeleni.

Jaz bi brala – komu bi ga dala?

Lepim fantom, lepim fantom bi ga rada dala.«

Moja prijateljica pogleda soseda, ki sedi na njeni levi,

se mu nasmehne,

on se nasmehne njej.

Tiho prijateljstvo,

ne da bi se poznala po imenu.

Okoli nje otopeli in pozabljeni,

dvanajst moških in žensk, izgubljenih v demenci,

pred televizijskim ekranom, nihče ne sledi oddaji.

Za božič jim želim obiskov, toplega objema, iskrenega pogleda.

Da ljudje vidijo človeka, ne pa bolezen.

Srečen božič, prijateljica.

Danijela Hliš

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176

Tel: (02) 9426-1000

E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au

Piše: Martha Magajna: (02) 9609 6057

NASTOP DENISA NOVATA

Slavni muzikant Denis Novato je nastopil v Klubu Triglav Mounties skupaj s svojim prijateljem, kitaristom

Johnom Ferfolio iz Kanade. Za uvod je občinstvu zaigral ansambel Štefana Šerneka Alpski odmevi, ki je tudi zelo

popularen. Dvorano je napolnila še posebej mlajša generacija, ki si je od lani dobro zapomnila nastopajoča umetnika. Denis in John sta imela zelo dober program večinoma slovenskih pesmi, ki jih je publika z navdušenjem sprejela. Ljudje so bili izredno navdušeni nad Denisovo navado, da se je s harmoniko pomešal med ljudi in smehljaje igral od mize do mize.

Uprava kluba je pripravila več dragocenih paketov, ki bi jih posamezni gostje zadeli in prejeli iz Denisovih in Johnovih rok. Nagrade niso bile ravno skromne; ena od njih je pripadla tudi meni. Na splošno so bili ljudje nadvse zadovoljni s programom in z nagradami. Razveselil nas je Denisov in Johnov

nastop in komaj čakamo, da ju bomo v naslednjem letu spet videli. Hvala obema, in srčno upamo, da se vidimo naslednje leto.

SVETI MIKLAVŽ V KLUBU TRIGLAV

Po svetu se je razširila navada, da vsako prvo nedeljo v mesecu decembru povabimo svetega Nikolaja, da obdari

pridne otroke. Navada je prišla tudi v Avstralijo in otroci so se zbrali okoli moža v zlatem plašču in v spremstvu angelov, ki so obdarili otroke. Seveda, če so bili pridni.

Tako se je tudi v Klubu Triglav Mounties v pričakovanju obdarovanja zbralo veliko družin. Najprej je Miklavž s seboj vozil tudi rogate parklje, vendar so se jih na željo otrok znebili. Parkljev so se otroci namreč bali. V našem klubu Triglav je odbor za otroke pripravil

brezplačno kosilo – pečene klobasice v žemljici. Po kosilu so zazvonili zvončki, ki so naznanili prihod Miklavža in angelov. Otroci so se postavili v vrsto in vsak je dobil lepo darilo. Kmalu je bila dvorana polna ovojnega papirja in prazne darilne embalaže. Najlepša hvala svetemu Miklavžu! Upamo, da se prihodnje leto spet srečamo.

Lojze Krakar

21. 2. 2026–24. 12. 1995

MISEL ZA MLADOST

Prečestokrat, ko skrušen premišljujem
vsakdanje spletke, ki mi žró srcé,
in v jezi že orožje zanje kujem,
mi je, kot bi si vezal sam roké.

Ker vsak korak, ki človek ga stori
za maščevanje, je otročji srd
in le slabost užaljenih ljudi,
ki še pred ciljem dohiti jih smrt.

Oh, vem, vse to nekoč bo šlo v pozabo!
Saj kdor ima kot jaz še cilj svetál,
v zenitu sonce, dolgo pot pred sabo,
mu droben kamen ne spodnese tal.

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Srečanje

Oh, kako lépo je bilo srečanje s Slovenci v canberrskem slovenskem klubu. Vsi smo žareli od sreče, da smo še vedno skupaj. Natasha in Jožica, hvala za vajino skrb in vestno pripravo naših praznovanj. Želim Vama uspešno in srečno novo leto. Tudi vsem Slovincem želim zdravja in ponovnih veselih srečanj.

domov: »Tam je hišica, hiš'ca iz lesa, tam je tekla moja zibelka.«

Ko skupaj zapojemo slovensko pesem, vemo, da se imamo radi. V pesmi se vračamo v Slovenijo in svojo mladost. Težko sem čakala na srečanje z Jeni in slovenskimi fanti, da smo skupaj zapeli *Zlati časi, kam hitite*. Pesem je prišla iz srca in nas vračala

Rezika

Vsi vemo da je Rezika najboljša kuharica na svetu. Veselil smo se že njenega kosila. Vse smo pojedli. Rezika je tudi najbolj pametna in vse ji gre od rok, zato jo vsi občudujemo. Vedno prosimo za njene recepte. Skrbno si zapišem, katere sestavine uporabi in kako meša hrano, da bom to skuhala, ko pridem domov. In res skuham velik lonec hrane po njenem receptu. Na žalost mi veliko te hrane ostane, in nihče me ne hvali.

Premišljujem, kaj sem naredila narobe. Kaj je Rezikina skrivnost. Preden je začela kuhati, me je Rezika vprašala, če bom pojedla en krompirček ali dva, en kotlet ali dva. Seveda sem odgovorila, da bo eden zadostoval. Pa je bil tako dober, da bi kar še enega, a pri Reziki nikdar nič ne ostane. Mislim, da je to njena skrivnost. Skrbno pripravi ravno prav in najboljše, a nikdar preveč; in tako vse pojemo. Pri Reziki ima vsak občutek, da bi pojedel še malo več, ker je tako dobro.

Zdi se mi, da je tako z vsem, kar imamo. Če imamo preveč, nam je tisto, kar je preveč, v napoto. Prekladamo obleke in se ne moremo odločiti, katera nam bo bolj pristajala. Rezika je strašno preudarna, ko kupuje obleke. Dovolj denarja ima in kupi najboljše, kar je na voljo. To najboljše tudi ostane najboljše, dokler ne razpade. Rezika ima tudi najboljše prijatelje. Za vsakega najde pohvalno besedo.

Večno življenje

Hvala Bogu, da smo tako srečni, da bi radi živeli večno. Trudimo se za otroke in gradimo spomenike. Radi bi zapustili nekaj, kar bo ljudi spominjalo na nas, ko ne bomo več tukaj. To nas vzpodbuja k lepemu vedenju, saj upamo, da se bomo spet srečali z dobrimi prijatelji in bili še naprej srečni v nebesih. »Ti upaš, da boš šla v nebesa,« se je danes zjutraj na bazenu pošalil Gan. »Jaz sem že v nebesih,« sem mu odgovorila. »Nič me ne boli, lačna nisem, imam, kar potrebujem. Ne vem, kako bi Bog to izboljšal.«

Prilagajanje

Oče in dvajsetletni sin se nista mogla sporazumeti. Oba boli izguba ljubečih družinskih odnosov. K meni je prišel sin in rekel: »Želim si, da bi z očetom imela boljše odnose, a samo pod pogojem, da bi se oče spremenil in bil bolj spoštljiv do mojih odločitev in načrtov.«

Odgovorila sem mu: »Zelo malo upanja je, da boš spremenil očeta. Edino, kar lahko narediš, da izboljšaš vajine odnose, je, da spremeniš svoje gledanje na njegovo vlogo v njih in prilagodiš svojo vlogo. Ker je v vajinih odnosih mnogo dobrega, bi mogoče lahko prezrl, kar ti ni všeč, in se osredotočil na tisto, kar imaš rad. Prijatelje lahko izbiraš, in če ti ne odgovarjajo, brez posledic prekineš odnose z njimi, družinski odnosi pa so trajni in se moramo za njih bolj truditi.«

Družinski odnosi so velikokrat v nevarnosti, posebno med praznovanjem.

Spremeniti ljudi je zelo težko, ker smo vsi rezultat vzgoje, dolgoletnega šolanja in odraščanja, okolja in prirojenih posebnosti. V drugih iščemo samo vrline, ki se ujemajo z našim gledanjem na življenje. Z vsem drugim naj se ukvarjajo drugi.

To si že povedala

»To smo že večkrat slišali. Ne ponavljaj starih vicev.« Starejši pogosto slišimo te opomine od mlajših. V spominu nosimo zanimive (še posebej za nas zanimive) zgodbe, ki jih radi ponavljamo. Mladi se ne zavedajo, da tudi oni nosijo v sebi

posebne zgodbe, ki jih bodo trosili med mlajšo generacijo. Starejši imamo bogato zakladnico spominov iz časov, ko njih še ni bilo. Dobro bi bilo, če bi se naučili preslišati, kar so že slišali.

Ko sem bila na obisku v starostnem domu v Canberri, so vsi okrog mize potrtili obrazov molčali. Nihče ni pripovedoval svojih zgodb in nihče ni poslušal.

Začela sem jih spraševati o njihovem življenju. Zdaj lahko na telefonu najdemo vse pesmi. Vprašala sem te stare ljudi, katera je njihova najljubša pesem. Na koncu smo vsi peli in s prsti plesali po mizi ob pesmih različnih narodnosti.

Osebje doma med seboj govori azijske jezike, zato je komuniciranje z oskrbovanci redko in siromašno. Stari so se večinoma predali usodi in sprejeli takšno oskrbo, da ne bi bili doma mladim v napoto. Mladi medtem že pripravljajo nagrobne govore o ljubezni in požrtvovalnosti staršev, in o žalosti ob njihovi izgubi.

Hvala Bogu, ni več skrbi. Bog že ve, kam gremo in zakaj smo tu. Zamere so zamrle, bolečine so utešene, zdaj se imamo vsi radi, radi, radi. Naj otroci živijo po svoji volji, naj prijatelji mislijo, kar hočejo. Veseli nas, če se kdo spomni, da smo bili tudi mi mladi, nadebudni in zaljubljeni. Zdaj je vse prav, čeprav ni več zabav. Zdaj smo vsi naši, skupaj potujemo proti izhodu. Veseli nas, da smo skupaj prišli do tu. Tisti, ki so že odšli, čakajo na srečanje z nami.

Jožica

Ko rabim vzpodbudo in nasvete, telefoniram sestri Jožici v Slovenijo. Jožica ni visoko izobražena. Zgodaj je zapustila šolo, da je lahko skrbela za bolne starše in kmetijo. Njeni štirje otroci so univerzitetno izobraženi in so na visokih položajih, Jožica pa jim je bila s svojim zgledom vedno luč in smernica za življenje. Če kdaj zasluti, da kdo ni srečen, najde način, da jih razveseli. Skrbi, da se imajo vsi radi, in zato se redno zberejo pri njej, ker se tam vedno kaj praznuje.

Prazniki so potrdilo in zahvala za življenje. Družinski prazniki so mejniki v življenju otrok in vnukov. Jožica trdi, da njeno družino povezujeta predvsem cerkev in vera. Medsebojno spoštovanje, delo in disciplina so glavni pogoji za njeno mirno in uspešno življenje.

Marko Žagar se pogovarja s Štefanom.

Kenguruji na mojem vrtu

Pred petimi leti smo imeli veliko sušo. Posušilo se je celo avtohtono avstralsko drevje. Kenguruji so v mestu iskali hrano. Moj vrt je bil eden redkih, ki je ostal zelen. Trava je rasla, ker sem jo pridno zalivala. Kenguruji so prišli na pašo. Mislila sem, da je to dobro, ker ne bo treba kositi; seveda so tudi pognojili vrt.

V njihovih iztrebkih pa so bila semena različnih divjih in trnatih gozdnih rastlin. Od takrat moram vsak dan pletiti vrt, ker po vsakem zalivanju ali dežju požene ta plevel. Mogoče ni vedno dobro biti preveč priden. Vse ima svoje posledice.

Laž

Zvesto poslušam novice in berem poročila, ki si nasprotujejo. Komu naj verjamem. Nihče več ne ve, kdo ima prav. Nerada omenjam Hitlerja a večkrat slišimo njegov nasvet: »Če laž poveš ljudem dovolj glasno in pogosto, bodo sčasoma verjeli in jo sprejeli kot resnico.« Pred kratkim me je Filomena povabila na BBQ. V prijetnem gozdičku se je zbralo približno petnajst domačinov, ki se delno poznamo, ker smo staroselci tega kraja. Filomena in njen mož Fred sta pripravljala večerjo, drugi pa smo klepetali ob pijači.

»Ljudje govorijo, da bo Elon Musk šel na Mars,« nam sporoči Vera s svojim močnim glasom. »Nekateri celo verjamejo, da so ljudje že pristali na Mesecu.« »Mi pa vemo, da so to samo amerikanske laži,« hitro pomaga Verin mož Mirko.

»To so samo judovske pravljice,« doda Karl. »To je zato, ker nekateri še vedno mislijo, da je Zemlja okrogla,« nas poduči Filomena. »Seveda je okrogla,« se pridružim zanimivi diskusiji. »Dokaze imam, da je Zemlja ravna, in ne okrogla,« me popravi Filomena. Pričakovala sem, da se bo kdo nasmejal njeni trditvi. Fred ji je pomagal: »Nekateri neumneži hitro nasedejo in verjamejo vse, kar jim Amerikanci poročajo. Nihče se še ni dotaknil Meseca.« Ljudje so se strinjali s Fredom in Filomeno. Ne vem, če zato ker sta nam pripravljala večerjo in smo jedli pri njuni mizi. Skušala sem ugovarjati glede okrogle Zemlje, pa me nihče ni slišal. Zmagala je demokracija, volja ljudstva.

Malo pretresena od novic sem se doma zatekla po informacije na Google in GPT, ki pravi, da nihče ne ve natanko, koliko članov ima Flat Earth Society. Predvidevajo, da jih je v Ameriki vsaj štirideset tisoč. Verjetno njihov glas še ni dovolj močan, da bi jim verjelo več ljudi.

Vsake oči imajo svojega malarja (The beauty is in the eye of the beholder)

Ko prodajam obleke pri Vinnies, pogosto slišim vesel vzklik, ko ženske najdejo obleko, ki jim je všeč. Razveselijo jih barva, kroj, material ali cena. Pogosto se mi zdi njihova izbira napačna, ker nimam rada takšne barve ali takšnega stila, vendar rada pohvalim njihovo izbiro.

Pri knjižnem krožku smo se pogovarjali o lepoti. Rebeca je rekla: »Zelo sem bila užaljena, ko mi je mož rekel, da me je izbral za ženo, ker sem bila lepa. Zakaj mi tega ni povedal takrat? Nikoli se nisem imela za lepo. Šele zdaj, na stara leta, ko gledam slike iz šolskih let, vidim, da sem bila res lepa. Vidim tudi, da so bile tiste, za katere sem mislila, da so lepše, samo bolj samozavestne kot jaz. V mojih časih ni nihče govoril o lepoti ali zaljubljenosti. Starši in učitelji so nas opozarjali samo, da moramo biti pridne in ubogljive.

Od kod izvira lepota? Ko človek sebe sprejme s samospoštovanjem in v celoti, ga tudi drugi vidijo lepega. »Če nimaš samozavesti, ti lep obraz ne pomaga,« pravi Helena. »Filmske lepotice so najbolj negotove, ker se primerjajo z drugimi lepoticami, in verjamejo, da niso zadosti lepe,« pravi Graham. »One živijo od lepote,« doda Carol. »Mama mi ni nikoli rekla, da me ima rada,« potoži Margaret. »Jaz sem vedela, da je mama naredila zame vse in da bi umrla namesto mene, čeprav ni nikoli rekla, da me ima rada,« jo tolaži Helena.

»Dejanja pričajo glasneje kot besede. Nekateri govorijo eno, a delajo drugo,« nas opomni Helena.

Moji prijatelji

Kaj znancev je zasula že lopata, odprta noč in dan so groba vrata. Moje prijateljice so v domovih za ostarele, zato moram iskati, najti in sprejeti nove. Zjutraj grem na bazen in tam srečam domačine in turiste, s katerimi izmenjamo nekaj besed.

Julia rada pride na obisk. Starejša je od mene in živi tukaj že 60 let. Pozna vse naše grehe in slabosti. V Juliji skušam najti nekaj, zaradi česar bi jo imela rada. Sama pravi, da je nihče ne mara, čeprav je naredila največ za našo skupnost in ni nikoli zamudila maše. Rada tudi pove, koliko je darovala za reveže.

Rada grem k našemu knjižnemu krožku, kjer vsi priznamo svoje grehe in slabosti, medtem ko se pogovarjamo o junakih iz knjig, ki smo jih prebrali. Tako

se vsak petek, že petnajst let, srečujemo v knjižnici; zdaj se že razveselimo eden drugega.

Z Marie sva delali skupaj na TAFE-u in pri izobraževanju za odrasle. Prvih dvajset let je bila Marie redovnica. Še vedno je revna kot cerkvena miš. Ljudje pravijo, da je nora, ker stalno naroča stvari na spletu. Vsak vikend mi prinese darilo. Popolnoma nezaželeno, neuporabno, nesmiselno darilo. Vsakokrat ji rečem, da ni treba ničesar nositi, in potem imava vedno enake pogovore o izmenjavi daril. Moram priznati, da sem v resnici vesela vsakega njenega darila. Ne vem, zakaj sem vesela in hvaležna. Je to lakomnost in požrešnost, ali hvaležnost, da se Marie trudi, da bi me razveselila. Mogoče je res več sreče v dajanju kot v sprejemanju. Vsaj tako piše nekje v Svetem pismu. Marie pravi, da je srečna, če mi lahko kaj da. Rada imam Marie, ker je edina, ki me opozarja na moje napake, medtem ko drugi ljudje ponavadi le za hrbtom razpravljajo o napakah svojih prijateljev.

Berem Sveto pismo, ki mi ob vsakem branju pove kaj novega. Modrosti se odkrivajo počasi, dokler ne pridem do spoznanja, da obstajajo skrivnosti, ki jih nikoli ne bom doumela.

Mravlje

»Pridna je kot mravlja,« se spomnim maminih besed. Kako pridne so mravlje? Čeprav mravlje velikokrat primerjamo z ljudmi, se mi zdi, da imajo mravlje bolj stabilno organizirano življenje. Kraljica skrbi za naraščaj in delavke skrbijo za kraljico. Ne poznajo ne revolucije ne volitev. Samci mravelj so pomembni samo za oploditev kraljice in obrambo kolonije. Vse se odvija, kot je predpisano.

Večkrat gledam mravlje, ki prenašajo liste zelenja kot zastave ali v skupinah vlečejo ali potiskajo kroglo zemlje in zelišč. Mravlje so v primerjavi s svojo težo najmočnejše živali, nekatere lahko nosijo stokratno težo svojega telesa.

Na cesti sem opazila črnkast kupček, ki se je premikal. Ko sem pogledala od blizu, sem videla, da je to žaba, pokrita z nešteti črnimi mravljami. Opazila sem, da se kolona premika. Žaba je mrtva in mravlje jo nekam vlečejo. Zavedam se, da se v naravi vse dogaja po načrtu, nič ni slučajno. Zanimalo me je, kaj se bo zgodilo s to žabo. Svet je poln skrivnosti in čudežev. Jaz lahko samo občudujem vse te skrivnosti.

Love thy neighbour. Who is my neighbour?

Slovenci smo to zapoved prevedli: Ljubi svojega bližnjega. Kdo je moj bližnji? Svet se spreminja in ljudje se selijo iz kraja v kraj, zato ni vedno varno in lahko ljubiti nove bližnje sosede.

Ko smo izbirali parcelo za hišo, je Jože rekel: »Kraj je lep, zemlja je poceni in mogoče bi kupili tri parcele, na sredini eno za naju, levo in desno pa parceli za sinova. Tako bomo vedno lahko izbirali sosede. Doma na vasi so se sosede imeli radi. Poznali so se iz roda v rod in so vedeli, kaj lahko od soseda pričakujejo. Iz naše vasi in iz slovenske literature se tudi spomnim, da je mejnik med njivami pogosto povzročal vroče prepire. Videla sem kmeta, ki je zgodaj zjutraj korakal ob na novo preorani sosedovi njivi. Tu in tam je odrival zemljo na svojo stran, ker se mu je zdelo, da je sosed malo zaoral v njegovo njivo. Seveda so imeli mejniške kamne, a tudi te je bilo lahko malo potisniti na drugo stran. Skušali so vse to narediti brez zamere in žaljivih besed, toda včasih je prišlo do prepira.

Ko smo se preselili v novo hišo, smo izvedeli, da so bile v soseski rezervirane parcele za Aborigine. Aborigini za večino belcev niso bližnji. Imajo drugačne tradicije in zgodovino. Prvi Aborigini – naši sosede – so popivali pozno v noč, zabave zaključili z glasno glasbo in nazadnje s prepirom, ter včasih, proti jutru, celo z nasiljem. Zadnja leta je moja soseščina zelo tiha in mirna, skoraj dolgočasna. Zdaj Aborigini podnevi delajo in ponoči spijo, tako kot jaz. Avstralci so me že na začetku opozorili, da ni dobro imeti zaupnih stikov s sosedi. Najbolje jih je samo pozdraviti čez ograjo in ne stopiti skozi njihova vrata.

Ko sem bila leta 1972 prvič v Ameriki, sem bila zelo presenečena, ker beli Američani niso hoteli imeti črnih sosedov. Govorili so, da en črnc pokvari vso soseščino. Zdaj smo se vsi več ali manj navadili na tuje sosede. Potrebne je bilo nekaj časa in potrpljenja.

Trenutno se povsod menjajo sosede. Srb Jovo se je v času osamosvajanja v Jugoslaviji pošalil: »Hrvati imajo boljše sosede, kot mi.« Celo v Lightning Ridgu so se čutile posledice razbitega bratstva in edinstva. Hrvati in Srbi so posedali na nasprotnih straneh arteškega bazena. Sčasoma so se strasti umirile, vsi smo spet prijatelji in vsi spet »naši«.

Svetovni voditelji trenutno zbirajo sosede/prijatelje/zaveznike. Ko pride do vojne, vsi iščemo nekoga, ki bo na naši strani. Komu lahko zaupamo, da nas ne bo izdal in prevaral? Ko se odločamo za sodelovanje, se vsak vpraša: »Kaj imam jaz od tega? Kaj ima od tega moja družina, moj narod, človeštvo?« Dobro je tudi pomisliti, kaj imajo drugi od tega. Če nimajo nič od tega, zavezništvo/prijateljstvo ni gotovo. V stiski se pogosto zatečemo k ljudem svojega naroda ali vere. Upamo, da bomo našli ljudi, ki ljubijo Boga in svojega bližnjega, ne da bi pričakovali nagrado za svoja dobra dela.

Odpuščanje je glavni del naše vere

Včeraj sem napisala par zgodbic in jih pozabila shraniti v računalniku. Danes iščem najprej, in ker jih v računalniku ne najdem, začnem brskati po spominu. Predolgo bi mi vzelo, da priključim nazaj vse, kar sem kdaj bila ali pisala.

Grem na vrt. Vrtnice, ki so včeraj razkošno cvetele med plevelom, zdaj nekako žalujejo. Po deževju se je bujno razširil plevel, zdaj pa je čas, da posejem spomladanske rože in povrtnino. Plevel čaka na kupu, da ga bomo zakopali za hrano naslednji generaciji. Mogoče bodo tam rasle marjetice ali solata. Moj vrt se spreminja. Poslušam klepet ptic in opazujem številne druge živali. Vse imajo navodila za preživetje. Skupaj ohranjamo življenje. Ni mi treba razumeti njihovih pogovorov, čeprav vem, da so pomembni za njihov obstoj.

Tudi jaz nisem več ista, kot sem bila včeraj. Življenje me vsak dan spreminja. Včasih na bolje, včasih na slabše. Niti ne spomnim se vsega, kar sem bila. Še dobro, da so mi grehi odpuščeni.

Pred krščanstvom so ljudje fizično obračunavali z grešniki, zdaj pa verjamemo v rehabilitacijo. Pri spovedi grešniki dobijo odpuščanje od Boga in si z dobrim delom in vedenjem spet pridobijo ugled pri ljudeh.

Znano je, da so v zaporih večinoma revni, temnopolti in neizobraženi. Gredo skozi kratek sodni proces in dobijo dolgo kazen. Pravijo tudi, da je za bogate, izobražene in bele sodni proces ponavadi dolg, kazen pa kratka. Bogati se borijo z besedami in denarjem, medtem ko imajo reveži samo fizično obrambo.

Berem o papežu, ki svetuje ukinitve smrtne kazni. Zelo se strinjam z njim. Iz izkušenj vem, da so grešniki nesrečni, dokler ne dobijo priložnosti, da spet dosežejo zaupanje ljudi in postanejo dobri.

Iz kriminologije se spomnim stavka, ki pravi: Sodišča nimajo nič skupnega s pravičnostjo. Sodniki določijo kazen, ki jo za vse predpisuje oblast. Odločijo tudi, kdo ima prav v medsebojnih nesporazumih. Za vsakim grešnikom pa v sodnih procesih vedno ostane veliko neizrečenega. Življenje je Božji dar in samo Bog ga lahko vzame nazaj. Tisti, ki je brez greha, naj prvi vrže kamen.

SLOVENSKO SOCIALNO SKRBTSTVO IN INFORMACIJSKI URAD Inc.

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča, da od 1. januarja 2025 naprej ne bo imel več pisarne v poslopju Baraga House v Kewju. Naša ustanova bo delovala še naprej. Za pomoč nas lahko prosite po elektronski pošti:

slovwelfare@bigpond.com

ali po telefonu:

04 0705 6463 Peter Mandelj ali

03 9795 8550 ali 04 0020 4697 Slavka Gorup.

Delala bosta vsak na svojem domu in vam pomagala pri izpolnjevanju obrazcev in pošiljanju Potrdil o živetju na Slovenski pokojninski zavod v Slovenijo. Peter Mandelj bo delal v Macleodu, Slavka Gorup pa v Dandenongu.

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSŁANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

http://canberra.veleposlanistvo.si

MARKO HAM, veleposlanik

DAVOR DEVČIĆ, pooblaščen minister

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.

We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

**Tam hite pastirci,
tam hite pastirci,
v hlevček lepi, Betlehem.**

**Glejte, trije kralji
v lepi zlati halji,
na kamelah jezdijo.**

**Prineso darila,
sladkega kadila,
mire, čistega zlata.**

**Tiho pristopimo,
srčno počastimo
ljubega Zveličarja.**

**Jezušček premili,
ti se nas usmili,
blagoslovi nas lepo.**

